

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Газета виходить із вересня 1934 року.

3 вересня 2013 року.

№7-8 (2899-2900)

НАШОМУ УНІВЕРСИТЕТУ ВИПОВНИЛОСЯ 95 РОКІВ!

За оцінками незалежних експертів, ДНУ ім. О. Гончара стабільно – в першій десятці ВНЗ України.

Видатний український прозаїк і громадський діяч, академік Академії наук УРСР, Герой Соціалістичної Праці, Герой України О. Т. ГОНЧАР – наш випускник і почесний доктор. Університет носить його ім'я з 2008 року.

ALMA MATER

Буде славне, нетлінне
пресвітле ім'я,
Доки істини сонце у світі
пребуде.
Універсум наук –
Альма матер моя,
Вічна мудрість твоя
по життю з нами всюди.
Всепросвітницький дух
добротворних ідей
Назавжди хай живе,
хоч як будем далеко.
Ботанічний рай-сад,
Історичний музей,
Стадіон і акваріум,
бібліотека.
Над Дніпром
всестудентський Палац
гомонить,
Це мистецтва перлина
в алях тінистих.
Як космічний носій,
що нас вивів у світ,
Перший корпус
в блакиті сія променисто.
Інтелектом предтеч
народивсь ти й змужнів,
В хвилях злетів, звитяги
й розвою країни,
Як феномен культури
Європи з віків,
Як росток інновацій
в степах України.
Діячі, Вчителі, Інженери,
Творці,
Майстри слова і праці
во благо держави.
3 братства тисяч колег
постають, як вірці,
То ж дерзай знов, студент,
Альма-матер во славу.
Інтеграл на гербі
всі стихії єдна,
І луна заповіт
Гончарового слова.
A docento i discimus
вказують нам,
Що студент і професор –
освіти основа.
Приспів
Студентство юне вічно,
Зійдемося гуртом,
Пізнаймо всіх в обличчя,
Осягнемо разом:
Альма-матер в грядуще
нас кличе.

М. ДРОНЬ,
професор.

М. В. ПОЛЯКОВ, РЕКТОР, ПРОФЕСОР.

КАМО ГРЯДЕШИ?

(ДЕЯКІ ПОЛЕМІЧНІ ДУМКИ З ПРИВОДУ СТАНУ СПРАВ І ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ, НАВІЯНІ ЮВІЛЕЄМ РІДНОГО УНІВЕРСИТЕТУ)

ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ – завжди слушна нагода озирнутися назад, поглянути на пройдене й осмислити зроблене з висоти накопиченого досвіду, оцінити його спокійно, неупереджено, об'єктивно, зверити свої кроки з поступальною динамікою інших, у загальному руслі розв'язання назрілих галузевих завдань. 95-ліття ДНУ ім. О. Гончара якраз і є такою нагодою, тим більше що за час від попереднього ювілею (2008 р.) й дотепер справді зроблено чимало, є вагомі здобутки в усіх сферах нашої багатогранної діяльності, якими ми по праву пишаємося і які дістали загальнодержавне та міжнародне визнання.

Університет сьогодні – це багатопрофільний навчально-науковий комплекс, в якому 15 факультетів, 3 науково-дослідних інститути, 90 кафедр, 5 коледжів, наукова бібліотека, Ботанічний сад, Присамарський стаціонар, Палац студентів, Палац спорту, студентське містечко, спортивно-оздоровчий табір, кілька музеїв. В Університеті навчається понад 20 тисяч студентів, працюють близько 1300 викладачів, з них 170 докторів і близько 700 кандидатів наук. В рамках двосторонніх угод ми співпрацюємо з майже сотнею університетів СНД, Європи, Америки, Азії. Практично в усіх вітчизняних рейтингах Університет входить до першої десятки провідних ВНЗ країни. І цей перелік надбань можна продовжувати.

Проте сьогодні мені хотілося б відійти від усталеної схеми викладу ювілейних матеріалів і поділитися своїми роздумами про деякі тенденції, проблемні питання у нашому освітньому господарстві та можливі шляхи їх вирішення.

«Куди йдеш?» – запитання, яке задав першопроороку Ісус, нині, як ніколи, актуальне для вищої школи не лише України, а й усього пострадянського простору. І обумовлено це тим, що розпад колишньої союзної держави співпав у часі з черговою стадією цивілізаційного поступу, коли освіта і наука під впливом інтенсивного процесу переходу від індустріального до інформаційного суспільства вповні об'єктивно і закономірно висунулись в епіцентр його життє-

вої парадигми, бо вирішального значення відтепер набувають вже не кількісні параметри добутих корисних копалин чи вироблених матеріальних ресурсів, а новітні комунікаційні технології, рівень інтелектуального розвитку як окремої особистості, так і соціуму в цілому.

Не можна сказати, що в Україні з моменту здобуття нею незалежності не помічали цієї тенденції чи нового глобального виклику, мало уваги звертали на проблеми освіти. Однак з певністю можна стверджувати, що пріоритетом для нашого модерного суспільства вона так і не стала. Більше того. Якщо чесно відповісти на здавалося б очевидне запитання, чи займалися ми по-справжньому, відповідально, на державному рівні модернізацією нашої системи освіти, у тому числі вищої, то, як не гірко це визнавати, відповідь буде негативною. Адже не секрет, що спочатку ми просто виживали,

потім займалися, образно кажучи, інвентаризацією свого освітнього «господарства», ще пізніше приймали доленосні реформаторські програми, які насправді в ході реалізації зводилися фактично лише до окремих косметичних заходів: ліцензування, акредитації, впровадження елементів Болонського процесу тощо, не зачіпаючи при цьому сутнісних, фундаментальних засад організації та управління освітою. Вища школа продовжувала рухатись за інерцією, набутою в останні радянські десятиліття. Однак всякий інерційний рух поступово згасає і зрештою неминує наступити момент, коли він припиняється зовсім. Це очевидно не тільки для мене – фахівця у сфері теоретичної механіки, але й будь-якій людині, бодай побіжно обізнаній зі станом справ в освітянському секторі.

Які ж проблеми найбільш випу-кло і рельєфно висвітлюються за час нашого інерційного руху?

Перша (і одна з найважливіших): кількість вищих навчальних закладів III – IV рівня акредитації, тобто університетів, академій, інститутів. Їх у нас близько 300, і лише третина – комерційні, всі інші так чи інакше фінансуються державою. Між тим, схоже, наш «бюджетний Болівар» не те що двоє, а й одного вже витримує з величезною перенапругою. Чи потрібна нам така кількість університетів, які в роки незалежності почали з'являтися як гриби після дощу, причому не тільки в обласних центрах, а і мало не у кожному районному містечку?

Питання, як на мене, риторичне. Навчаються у більшості з них максимум тисяча – дві студентів, штат формується переважно за рахунок сумісників (сьогодні деяких професорів з відомих університетів одночасно можна знайти у штатних розписках кількох таких ВНЗ). Про їх науково-методичне забезпечення, матеріально-технічну ба-

зу взагалі краще промовчати. Здавалось би на перший погляд, шлях виходу із патової ситуації простий і ясний: жорстка, принципова атеція і об'єднання навколо авторитетного навчального закладу.

Зрозуміло, в наших умовах цей шлях вимагає і політичної волі, і терпіння, і наполегливості. Бо для того, щоб вижити на ринку освітніх послуг, зберегти, так би мовити, своє «місце під сонцем», «новоспечені» університети та академії готові захищатись усіма можливими засобами, апелюючи до громадськості, маніпулюючи студентами, підключаючи лобістів з числа депутатів та високопосадовців.

Та й ті, хто має багаторічні традиції, давно знайшов свою нішу на освітянській ниві, часто-густо на догоду кон'юнктурі, й щонайперше задля матеріального благополуччя, готові забути про своє основоположне фахове призначення. Приміром, у нашому гірничому інституті із більш ніж столітньою історією раптом почали готувати юристів і перекладачів, в металургійному – менеджерів та фахівців у сфері масової комунікації. А один місцевий приватний ВНЗ, якому й від роду, як кажуть, «без року тиждень», пішов ще далі, взагалі, судячи з усього, втратив елементарне почуття міри та скромності, «експлуатуючи» вже близько двох десятків суто класичних спеціальностей і позиціонує себе без зайвої сором'язливості не багато не мало... «національним лідером у вищій освіті».

Все це могло б виглядати дещо смішним, позірним, ірреальним, якщо насправді не торкалося серйозних речей. Йдеться про те, що чимало нинішніх, здебільшого технічних ВНЗ, відкриваючи у себе правдами і неправдами так звані «альтернативи», але апріорі не властиві їм спеціальності соціально-гуманітарного профілю, не тільки не забезпечують належні якісні характеристики підготовки таких фахівців, а й що не менш важливо, руйнують усталені наукові школи, кафедри тих ВНЗ, звідки переманюють підвищеними зарплатами та іншими пільгами відповідні кадри.

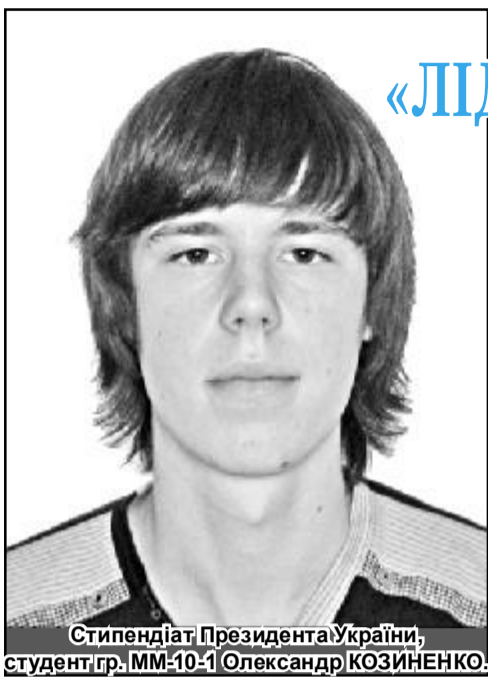
Тож навколо кого об'єднуватись і кого підтримувати державі? В Україні існує близько 30 класич-

них університетів. Більшість з них є визнаними центрами освіти, науки і культури регіонів, з багатим минулим, традиціями, відомими в країні та за її межами вченими, науковими школами. Саме в класичних університетах зосереджено унікальний інтелектуальний потенціал найрізноманітнішого фахового профілю, здатний системно розв'язувати найскладніші проблеми модернізації освіти і суспільства, адекватно реагувати на численні виклики нашого сьогодення в багатьох сферах життєдіяльності людини. Тому саме вони, на мій переконання, й повинні отримувати левову частку бюджетних коштів, саме тут має бути зосереджена підготовка фахівців з фундаментальних наук, розмішуватися цільові державні замовлення на проведення найбільш соціально значущих і перспективних наукових досліджень тощо.

Це особливо важливо у руслі поступового переходу до інноваційних підходів в освіті, впровадження свіжих, у душі вилог і реальний часу, технологій освітянського менеджменту. До того ж певні практичні кроки тут вже зроблені, про що, зокрема, свідчать ініціативи профільного Міністерства і особисто Міністра Д. В. Табачника щодо розгортання цілеспрямованої роботи з оптимізації та удосконалення мережі вищих навчальних закладів; вироблення відповідно до європейських стандартів якості освітніх послуг Концепції національної системи рейтингового оцінювання діяльності ВНЗ; введення Єдиної державної електронної бази з питань освіти; започаткування і реалізація програми навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників у провідних університетах світу тощо.

Безумовно, вказані та інші починання вже сьогодні сприяють модернізації та оздоровленню нашої суперчувливої галузі, забезпеченню її кращої прозорості. В той же час слід надати цьому процесу додаткових імпульсів та зусиль, залучити до нього представників широкої громадськості (передусім безпосередньо зайнятих в освітній діяльності), зацікавлені державні структури, тобто усіх тих, хто є замовником кінцевого продукту освіти.

(Закінчення на 2-ій стор.).

Стипендіат Президента України, студент гр. ММ-10-1 Олександр КОЗИНЧЕНКО.

«ЛІДЕР СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКИ ДНУ»

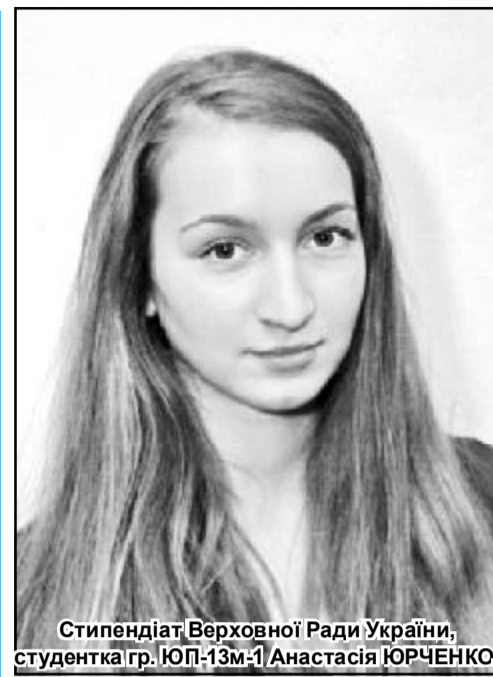
Член ученої ради мехмату Олександр Козинченко понад усе любить математику. Думас про вчений ступінь. Навчається на «відмінно». Це не важко після обласного ліцею-інтернату фізико-математичного профілю при ДНУ імені Олеса Гончара. Там викладали професори механіко-математичного факультету В. Ф. Бабенко та В. П. Моторний. Вони пройшли з ліцеїстами програму двох університетських курсів. «Гарно викладають, доступно», - говорить Олександр. Брати участь у студентських математичних олімпіадах йому подобається. На Всеукраїнській олімпіаді у Львові має друге місце. На Міжнародній олімпіаді в Болгарії - друге. На олімпіаді Вільяма Ловела Патнема - третє. Слава переможця діє на хлопця позитивно. Каже, що тоді ще більше хочеться займатися математикою. Минулої осені він отримав знак «Відмінник ДНУ», а за підсумками 2012 року визнаний лідером студентської науки університету.

Результати конкурсу «Лідер студентської науки» такі.

Напрямок «Суспільні й гуманітарні науки»

Владлена ТИТОВА (гр. СП-12М-1) – 1-е місце,
Юлія ЧЕРНОВА (гр. СФ-12М-1) – 1-е місце,
Альона СТОРОЖ (гр. СЦ-09-2) – 2-е місце,
Анастасія КАЛАШНИКОВА (гр. УК-12М-1) – 2-е місце,
Анастасія ІЛЬІНА (гр. УА-09-7) – 3-є місце.

Напрямок «Технічні науки»
Олександр КОЗИНЧЕНКО (гр. ММ-10-1) – 1-е місце,
Владлена БИКОВА (гр. ММ-09-1) – 2-е місце,
Павло ТКАЧЕНКО (гр. ММ-10-2) – 3-є місце.

Стипендіат Верховної Ради України, студентка гр. ЮП-13М-1 Анастасія ЮРЧЕНКО.

(Закінчення.
Початок на 1-ій стор.)

А відправною точкою такої загальнодержавної дискусії могло б стати невідкладне повернення до обговорення й наступного прийняття нового Закону про вищу освіту, в якому, окрім інших давно назрілих новацій, варто у концептуально-філософському плані прописати й нові реалії щодо ролі та місця держави в управлінні освітою.

В даному контексті, гадаю, не зайвим буде акцентувати увагу й на такому питанні. З різних трибун вже багато говорили про необхідність надання вищим навчальним закладам реальної автономії. Дехто, правда, розуміє її надто спрощено – як чи не повне усунення державних інституцій від подальшої участі в освітній діяльності. Мовляв, ми вас відпустили у вільне плавання, тож виживайте як зможете, у тому числі й без фінансової підтримки.

Як представник восьми університетів, які з власної ініціативи протягом кількох років займалися цією проблемою, вивчали європейський та світовий досвід і зрештою напрацювали необхідний пакет документів, підготувавши таким чином наш український варіант вузівської автономії, можу зазначити, що йдеться, за великим рахунком, про зміни у «правилах гри», а не про їх відміну. Так, наприклад, в останні роки Міністерством освіти і науки України як представником державних інтересів і розпорядником виділених нею бюджетних ресурсів жорстко ставиться питання про диверсифікацію джерел фінансування вищої школи, про необхідність пошуку оптимальної моделі поповнення своєї казни самими навчальними закладами не лише традиційним шляхом від контрактного навчання, а й за рахунок інших, не менш важливих сфер, й насамперед впровадженням, точніше, продажем виробництва сучасних наукових розробок і технологій.

Вимога, безперечно, на часі, справедлива, але чи зацікавлена сьогодні наша економіка, бізнес відкрити свої «шлюзи» для ділового взаємовигідного партнерства й співпраці з наукою, освітою, чи є для цього необхідна нормативно-правова основа тощо? На жаль, доводиться негативно відповідати й на ці звсімі не риторичні питання, що, зокрема, переконливо під-

твердив проведений восени минулого року на базі ДНУ Міжнародний науково-практичний форум «Наука і бізнес – основа розвитку економіки».

Натомість у світі (і це прекрасно ілюструє досвід США та західноєвропейських країн) підтримкою вузівської науки і просуванням її на ринок займаються так звані венчурні фонди. Саме вони виділяють ученим потрібні ресурси (практично під «голі» ідеї, беручи на себе можливі ризики у разі невдач), забезпечують відповідною матеріальною базою, виступають посередниками при реалізації готових розробок. При цьому там закон дозволяє науковцям створювати комерційні осередки безпосередньо на кафедрах та в інших структурах. На увесь цей процес відводиться три роки.

Переконаний: і нам такий або подібний закон потрібен як повітря. Розумію, що час, коли кусім страям по сережкам, давно минув. Настав той «момент істини», коли маємо перейти на вибіркове фінансування через гранти і конкурси, коли підтримка буде надаватися у повній відповідності з досягнутими результатами та загальнодержавними інтересами.

Нам в Університеті вдалося зберегти унікальні наукові школи математики і механіки, де поряд із заслуженими ветеранами з'явилося ціле покоління молодих талановитих науковців. Кілька років поспіль вони виходять переможцями Міжнародних олімпіад, захищають дипломні роботи, які за своїм рівнем відповідають дисертаціям, в 22 – 23 роки стають кандидатами наук, співпрацюють з нобелівськими лауреатами із Західної Європи та США.

Проте, окрім законної гордості за наші досягнення, мене не полишає тривога: адже все, чого вони домоглися, – то майже виключно на ентузіазмі. Бо, незважаючи на певні позитивні зрушення в цьому плані, про що йшлося вище, говорити про достатньо цілісну, ефективно працюючу систему державної підтримки молодих вчених

ще явно зарано. Тоді як в зарубіжних університетах їм пропонують найновіше обладнання, достойну матеріальну винагороду, престиж і повагу з боку колег та суспільства. При цьому за кордоном дійсно, як говориться, «за ціною не стоять». Ось лише один факт. Коли одну з наших блискучих випускниць після захисту на мехматі кандидатської (за яку, повірте, можна було спокійно давати докторський ступінь) запросили на роботу до Йельського університету, то працюючі там були і її батьки, бо інакше вона їхати не погоджувалася.

Ще одна злободенна для нас проблема – практика утвердження принципів Болонського процесу. Вони, звісно, стали нормою нашого життя, увійшли, що називається, в тканину університетського організму. Однак реалізуються не те щоб важко, скільки поверхово, якимось дотично. Майже як у М. Жванецького: «Внешним видом овладели...»

І справа, зрозуміло, не в чьомусь саботажі чи нашій нездатності утверджувати щось нове. Адже педагогіка, з якої ми виростили, була авторитарною і до певної міри такою залишається. Вона проявляється, зокрема, у ставленні вчителя до учнів, викладача університету до студентів. Коли навчають єдину масу, не бачаючи в кожному побачити особистість, розрізнити індивідуальні психологічні особливості та нахили. А це означає, що наші вихованці в результаті такого навчання навряд чи стануть активними носіями демократичних цінностей в організації влади і суспільства загалом. Навпаки, вони так само авторитарно будуть ставитися й до інших.

Переконаний, що усвідомлення цього імперативу як всередині університетської спільноти, так і на загальнодержавному рівні має стати серйозним стимулюючим чинником для подальшого динамічного поступу нашої вищої школи. Головне – всі ми на решті мусимо збагнути, що в умовах, коли викладач втратив монопольне

право бути єдиним джерелом знань, а студент завдяки Інтернету в окремих сферах може знати більше від нього, педагог, навіть найвищого ґатунку, вже апріорі не може стояти над студентом. Вони мають стати рівноправними суб'єктами і партнерами в організації високоєфективного навчально-виховного процесу як результату їхньої конструктивної й плідної співпраці.

І насамкінець ще про одне. Наш Університет народився в буремному 1918 році, на зламі епох, в атмосфері глибоких суспільних потрясінь, викликаних революцією і громадянською війною. То був час, коли соціальні й політичні пристрасті буквально вирвали, майже безперервно перебуваючи в стані апогею, кипіння, а влада змінювалася з калейдоскопічною швидкістю, не встигаючи не тільки зробити щось путнє, але й навіть намітити, задекларувати його. Проте серйозні, мудрі українські діячі та чиновники, в даному випадку у гетьманському уряді П. Скоропадського, продемонстрували такі і політичну волю, і знайшли можливість, щоб заклати підвалини того, без чого не уявляли незалежної України, – потужної національної освіти і науки. Вони, тодішні політики, були, звичайно, різними, сповідували різні погляди та уподобання, але в ім'я майбутнього змогли піднятися над швидкоплинними інтересами та корпоративними амбіціями, започаткувавши цілу низку доленосних новацій у гуманітарній сфері для України. Приклад – справді достойний поваги й наслідування і в наші дні.

Як тут не згадати, що американці завжди пишуться тим, що Гарвардський університет старший від самих США. Бо у Бога споконвіку першоословою було Слово, а у наймогутнішої держави світу – Університет. Один з американських президентів недвозначно заявляв: у нас сильні університети не тому, що багата країна, а тому вона й багата, що в ній сильні університети.

Тож vivat, Університете!
З ювілеєм тебе, Alma mater!

М. В. ПОЛЯКОВ, РЕКТОР, ПРОФЕСОР.

КАМО ГРЯДЕШИ?

(ДЕЯКІ ПОЛЕМІЧНІ ДУМКИ З ПРИВОДУ СТАНУ СПРАВ І ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВИТИ В УКРАЇНІ, НАВІЯНІ ЮВІЛЕЄМ РІДНОГО УНІВЕРСИТЕТУ)

Сфера наукових інтересів Анастасії Юрченко – міжнародне право. Свої наукові роботи дівчина подає на науково-практичні конференції з права. Вона взяла участь у III Всеукраїнських наукових читаннях з кримінальної юстиції (м. Одеса), де була нагороджена за кращу доповідь у секції «Удосконалення кримінального процесу в Україні», у Міжнародній науково-практичній конференції «Теорія і практика правотворчої та правозастосовної діяльності у контексті сучасних реформацийних процесів» (м. Харків), у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Національне та міжнародне право як інструменти забезпечення державної та глобальної стабільності» (м. Львів), у IV Міжнародній науковій конференції студентів, аспірантів та молодих учених, яка відбулася на базі нашого університету.

Крім того, Анастасія зацікавлена у поєднанні теоретичних знань із практичною діяльністю. Із цією метою вона взяла участь і представила юридичний факультет ДНУ імені Олеса Гончара у двох міжнародних правничих конкурсах; працювала членом Координаційної ради молодих юристів при Головному управлінні Міністерства юстиції України у Дніпропетровській області; у юридичній клініці «Феміда», яка функціонує на базі юридичного факультету, надає консультації з питань захисту прав та інтересів громадян.

ІМЕННА СТИПЕНДІЯ

благодійного Фонду «Україна», який очолює випускник фізтеху, Президент України в 1994-2005 р. р., наш почесний доктор Л. Д. Кучма, виділена в першому семестрі ц. н. р. студентам фізико-технічного факультету Євгену Падалці, Катерині Данілової, Олексію Коліснику, Валерію Коцюбинському, Інні Орлянській, Майї Тихій та Михайлові Андрієвському.

T. СОНЯЧНА.

Аспірантка кафедри англійської філології Лілія КУЧЕРУК.

Лілія Кучерук захистила кандидатську дисертацію в Університеті Бордо 3 імені Мішеля де Монтеня (м. Бордо, Франція).

Навчаючись в очній аспірантурі ДНУ імені Олеса Гончара, вона писала дисертацію «Юридична термінологія сучасної англійської мови: лінгвістичний та когнітивний аспекти» під керівництвом професора кафедри англійської філології А. І. Анісімової. Двічі дівчина отримувала грант на навчання в Університеті Бордо 3 імені Мішеля де Монтеня в рамках програми академічного обміну Erasmus Mundus. У Франції Лілія продовжила роботу над дисертацією під керівництвом професора Жана-Ремі Ляпера. Як науковий співкерівник дисертації А. І. Анісімова взяла участь у роботі комісії з захисту дисертації.

Згідно з угодою між урядами України та Франції про взаємне визнання документів про наукові ступені та вчені звання диплом Лілії Кучерук в нашій державі відповідатиме диплому кандидата філологічних наук.

О. ОКУНЬ.

Стипендіат Фонду В. Пінчука, студентка гр. ВЗ-13М-1 Маргарита КОСТЮЧЕНКО.

СКОНЦЕНТРУВАЛАСЯ НА ІННОВАЦІЯХ

«Не знаю, що мене чекає в майбутньому, але я точно знаю: щоб знайти своє місце в сучасному світі, який швидко розвивається, треба багато й наполегливо працювати, інвестувати у свої знання та вміння...» – пише в есе на конкурс «Завтра. UA» Маргарита Костюченко.

Із першого курсу Маргарита захопилася проблемою інноваційного розвитку і почала брати участь у наукових заходах, щоб висвітлювати свої дослідження на цю тему. Опублікувала тези англійською, українською, російською й німецькою мовами для семи наукових і науково-практичних конференцій регіонального й міжнародного рівнів: у збірнику «Економічні науки» Черкаського державного технологічного університету та в журналі «Маркетинг і менеджмент інновацій». Стала переможницею Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Актуальні питання співробітництва з Європейським союзом» та конкурсу

Стипендіальної програми «Завтра. UA» Фонду Віктора Пінчука.

Результати своїх досліджень щодо інноваційного розвитку Маргарита відобразила у дипломній роботі бакалавра, яку вона захистила блискуче.

У магістерській дипломній роботі дівчина планує також сконцентруватися на інноваціях. У послідовності і творчій наполегливості хоче бути схожою на своїх наукових керівників – професора Н. П. Мешко та старшого викладача І. Ю. Приварникова.

«Вірю, що розвиток країни залежить від кожної людини, яка в ній живе, бо будь-яке ціле складається з частин, і без них не було б і цілого... Тому хочу знайти своє місце у цьому великому світі, таке, щоб не тільки я отримувала від світу блага, але й світ змінювався на краще завдяки моїм зусиллям», – пише у своєму есе на конкурс «Завтра. UA» Маргарита Костюченко, і хочеться вірити, що так воно й буде.

ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ОЛІМПІАДА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

164 БАЛИ. ПЕРШИЙ РЕЗУЛЬТАТ!

Для Юлії Лаптєєвої Всеукраїнська студентська олімпіада з української мови та літератури стала справжньою перевіркою знань. Підготуватися дівчина не мала часу – якраз складала сесію із другої вищої освіти. Отож поїхала з тими знаннями, що були. Навіть не хвилювалася.

«Я це знаю», – сяйнула думка, як побачила завдання. Про народництво добре засвоїла ще з середньої школи – тоді вона захоплювалася історією. Образ нової жінки у творах Ольги Кобилянської, творчість Василя Стуса – це ж недавно вивчали в університеті. Щоб згадати «Слово о полку Ігоревім», правда, треба було напружити пам'ять – матеріал першого курсу. Розповісти про сучасне шевченкознавство допомогло те, що Юлія уважно читала літературознавче дослідження

Оксани Забужко. Віршовані розміри – рубаї, хоку, віреле, рондель, станси розібрала. За три години встигла. Оцінка – 84 бали із 100. Другий результат!

На другому турі, з мови, спочатку таки перехвилювалася, навіть засмутилася. А потім узяла себе в руки і почала думати й писати. Давалося десять слів – треба визначити давню українську форму. Написати десять фразеологізмів із словом «крило». Пояснити перехід слова з однієї частини мови в іншу. Розібрати речення з наведеного тексту – ну, це найлегше: два семестри синтаксис вела доцент О. Ю. Баранник. На заняттях «кілометрові» речення розбирали: і О. Гончара, і П. Загребельного. Так що натренована. Найважчим для Юлії було написати есе на тему «Народна і наукова етимологія». Але три

години, щоб упоратися з усіма завданнями, все одно вистачило. 80 балів! Укупі з мови і літератури – 164! Перший результат! Коли оголошували, Юлії просто не вірилося: перше місце! «Уперше наш факультет на першому місці в Україні», – підсумовує професор кафедри української мови М. С. Ковальчук.

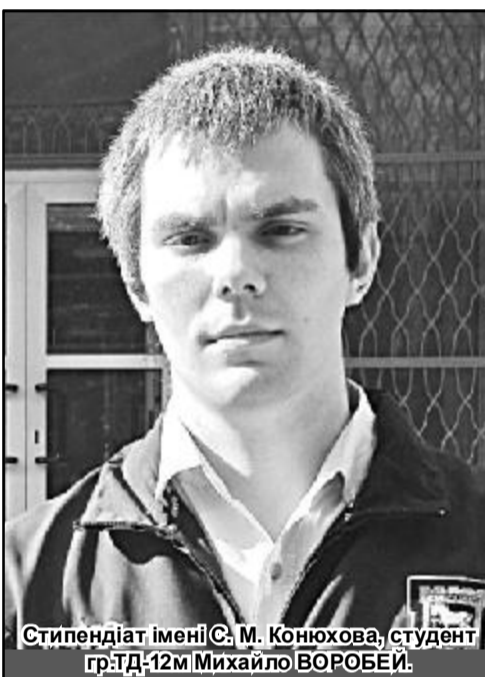
«Може, – говорить студентка, – мені допомогла зовнішня атмосфера? У цьому корпусі університету навчалися Микола Гоголь, Євген Гребінка і, здається, Леонід Глібов. Це велика честь побувати там».

Юлія має досвід участі у Всеукраїнських учнівських олімпіадах з української мови і літератури. Школяркою завжди була в Україні третью.

Я. СТЕПОВА.

Стипендіат Президента України, студентка гр. УУ-13 м-1 Юлія ЛАПТЄВА.

Стипендіат імені С. М. Конюхова, студент гр. ТД-12 м Михайло ВОРОБЕЙ.

Михайло Воробей виріс на вулиці імені Титова. Із часом йому стало зрозуміло, завдяки чому відбувся цей чудовий чоловік, космонавт №2, чий ім'ям названа одна з найкрасивіших вулиць Дніпропетровська. Із профорієнтаційної роботи, яку проводили в його школі викладачі кафедри двигунобудування фізико-технічного факультету, дізнався, що в лабораторії конструкцій ДНУ імені Олесь Гончара є повністю відпрацьований посадково-злітний двигун нашої нездійсненої пілотної програми на Місяць. Юнак має здібності до техніки, отак і вибрав спеціальність «Ракетне двигунобудування». Навчається Михайло на «відмінно». На Всеукраїнській олімпіаді з ракетної техніки цього року зайняв друге місце. Дипломуватиметься в одному з руїнівних відділів КБ «Південне», який веде низку міжнародних контрактів.

ОМАР МБЕНГ МАЄ НАЙКРАЩУ ОСВІТУ!

ПРО ВИПУСКНИКА ФІЗИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Зараз чимало фахівців, що отримали природничу освіту в нашому університеті, працюють за кордоном. Омар Мбенг, який приїхав до нас на навчання з Сенегалу, – один із них.

Мене, тоді викладача-початківця, познайомив із ним у деканаті фізфаку заступник декана Ю. В. Забара. Коли я почув, що наші нові студенти-іноземці з цієї країни, відразу згадав, що на 1-у курсі в гуртожитку Московського державного університету жив у кімнаті разом із сенегальським студентом Амаду Ваге. «А ми його знаємо, – сказали хлопці, серед яких був і Омар, – Він у нас у Дакарі в ліцеї викладав фізику, дуже хороший викладач!»

Воістину світ тісний! З того часу молоді сенегальці ставилися до мене як до давнього знайомого. Омар був сильним студентом і розподілився на кафедру теоретичної фі-

зики. Його науковим керівником був тодішній завідувач кафедри професор О. О. Капустніков. Олександр Олександрович був одним із піонерів розвитку квантової теорії поля за межами стандартної моделі – теорії суперструн і супермембран у багатовимірному просторі. Він рішуче стверджував, що пояснити, чим він займається, нефахівцю неможливо. Омар успішно зробив дипломну роботу за цією дуже абстрактною тематикою і закінчив 5-й курс одним із найкращих у групі теоретиків.

До аспірантури він не потрапив, але з горизонту не зник. Він шукав самореалізації в науці, і прагнув знайти тематику, яка була б наближеною до практичних потреб. Омар одружився з україною Вікторією, дівчиною з Павлограда, і залишився в Україні.

Я познайомив його з колегами з НДІ енергетики ДНУ, які займали-

ся використанням сонячної енергії. Молодий африканець брав участь у дослідженнях, став співавтором публікацій. Омар викликав у всіх жвавий інтерес і симпатію. Він дуже приязна й товариська людина, мовні бар'єри долав успішно й захоплює цікаво розповідав про свою дивовижну для нас країну. Рівень його дослідницької кваліфікації теж не викликав сумніву. Але постійної роботи для себе хлопець у нас не знайшов. А в нього вже було двоє синочків – напівукраїнців, напівсенегальців. І поїхав на Омар шукати долю до заоканської Канади, де на той час мешкав його старший брат.

Приємно те, що Омар Мбенг у Канаді продовжив торувати шлях до науки. Він подавав документи до аспірантури університетів, де велася дослідження, що відповідали його інтересам і освіті. Відділ

міжнародних зв'язків ДНУ надавав йому сертифікати з оцінками, а до мене та С. Б. Григор'єва, доцента кафедри теоретичної фізики, наш випускник звертався за проханням рекомендації. Він відверто просив нас якнайвище оцінити його успіхи в навчанні, бо – і я антрохи не маю сумнівів – Омар, порівнюючи себе з випускниками польських і китайських університетів, широк бачив, що його освіта – найкраща! Наші листи спрацювали. Два роки тому Омар став аспірантом Університету Райерсона (Торонто, Канада). Зараз він успішно наближається до докторського ступеня. І там, у Канаді, він гідно репрезентує не тільки рідний Сенегал, а й Дніпропетровський національний університет імені Олесь Гончара.

С. ЛЯГУШИН,
доцент кафедри теоретичної фізики.

ОСВІТА БЕЗ КОРДОНІВ

Четверо студентів економічних спеціальностей ДНУ імені Олесь Гончара отримали дипломи майстра Університету дю Мен (Франція) і п'ятеро – дипломи бакалавра Університету прикладних наук м. Міттвайди (Німеччина). Договір передбачає також отримання диплома майстра німецького університету.

Студенти напрямку «Авіоніка» фізико-технічного факультету мають можливість здобути в університеті Міттвайди диплом спе-

ціаліста за спеціальністю «Інженер-економіст». Крім того, студенти можуть навчатися в навчальних закладах м. Ле Ман, Міттвайди, Регенсбурга протягом одного-двох семестрів.

О. ДЖУСОВ,
координатор міжнародних академічних проєктів.

Цього року ДНУ імені Олесь Гончара видав випускникам-іноземцям десять дипломів ма-

гістра, чотирнадцять – спеціаліста і 52 – бакалавра. Дванадцятьом разом із дипломами вручено Грамоти ректора, проф. М. В. Полякова за успіхи в навчанні та активну участь у громадському житті університету.

Молоді фахівці, представники Китаю, Туркменістану, Азербайджану, Гвінеї, Малі, Анголі, Японії, приєдналися до когорти випускників нашого університету, які працюють у п'ятдесяті країнах світу.

(За інформацією на сайті ДНУ ім. О. Гончара).

НАУКОВЦІВ ВИХОВУЄМО З ПЕРШОГО КУРСУ

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА ХІМІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ РОЗПОВІДАЄ ДЕКАН, ПРОФЕСОР В. Ф. ВАРГАЛЮК:

– Однією з надзвичайно важливих складових навчального процесу в університеті (насамперед класичному) є науково-дослідна робота. Закладаючи до творчої діяльності в наукових колективах, студенти набувають важливих навичок і умінь. Це дає їм змогу поступово перейти від пасивного сприйняття знань до активного їх створення.

Питанням розвитку потенціалу студентів на хімічному факультеті традиційно приділялось і приділяється багато уваги. Упродовж десятиріч відпрацьовані ефективно діючі схеми, які забезпечують, з одного боку, масовість, а з другого, – високі індивідуальні показники в цій сфері.

Щодо масовості хімічний факультет – лідер у ДНУ імені Олесь Гончара за

кількістю студентських публікацій, доповідей на конференціях різного рівня, винаходів.

Це досягається тим, що теми переважної більшості курсових робіт, починаючи з першого курсу, є пошуковими, проблемними, дослідницькими. Причому вони є обов'язковими складовими існуючої в наукових групах піраміди: викладач – аспіранти – дипломники – кур-

совики, і тим самим невеликою складовою тематики дисертаційних робіт.

У результаті наші викладачі для того, щоб забезпечити виконання курсових робіт, змушені приділяти студенту на порядок більше часу, ніж це передбачено діючими нормами навчального навантаження. Такою є плата за якість.

Щодо індивідуальності – найкращі показники у сфері науково-дослідницької роботи мають студенти, які пройшли первинну підготовку в Малій академії наук, далі системно працювали у студентському науковому товаристві випускової кафедри під керівництвом одного й того ж викладача. Як

правило, такі студенти, завершуючи навчання в магістратурі, мають по десять-п'ятнадцять публікацій, уміють на високому рівні робити доповіді, самостійно планувати й виконувати складні дослідження.

Тому, мабуть, і не дивно, що з шести аспірантів з України в Кембриджському університеті у 2012 році навчалося два випускники хімічного факультету ДНУ імені Олесь Гончара – Сергій Букреев та Олександр Жураковський. Тому й не дивно, що на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт наші студенти щорічно виборюють по два-три призові місця.

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА АРХЕОЛОГІЧНА ЕКСПЕДИЦІЯ

НА СТАРОКОДАЦЬКИЙ ФОРТЕЦІ

Протягом двох тижнів працювала українсько-польська археологічна експедиція – десять студентів ДНУ імені Олесь Гончара і вісім студентів Вроцлавського університету на чолі з науковим керівником, професором І. Ф. Ковальовою. Розкопували Старокодацьку фортецю. Вона побудована 1635 року згідно з рішенням сейму Речі Посполитої, щоб війська Запорозької Січі не виходили до Чорного моря, а селяни не втікали на Січ.

Перші дослідження понад сто років тому розпочав академік Д. І. Яворницький. За йо-

го ініціативи на бастіоні встановлено пам'ятник на честь взяття фортеці військами Богдана Хмельницького.

Розкопки цього разу вели у двох напрямках: південний бастіон фортеці і площа посади, де жили цивільні мешканці. Археологи знайшли залишки хати з глиняною долівкою і піччю, кілька господарських ям та сховищ, польські, пруські та російські монети, залишки жіночих прикрас і посуду, ядро, велику кількість куль, стріляних і шойно вилитих. Знахідки датуються XVII століттям.

Експедиція організована за підтримки Дніпропетровської обласної ради.

Організатори проєкту сподіваються, що знайдені артефакти і подальша реставрація фортеці допоможуть зробити її одним із провідних туристичних об'єктів Дніпропетровщини. А поки що зроблено черговий крок у розвитку співпраці між двома навчальними закладами. Можливо, польський університет у майбутньому візьме в експедиції наших студентів – поляки багато розкопок проводять у центрах міст, де досліджується Середньовіччя.

(За інформацією на сайті ДНУ імені Олесь Гончара).

Надім Аль-Шаваф – громадянин України, але його дитинство пройшло в Сирії, там він закінчив середню школу й отримав економічну освіту в університеті в м. Халеб. Працював за фахом у різних країнах, непогано заробляв. Але з 6-ого класу мав інтерес до теоретичної фізики, і це стало вирішальним для нього. Студентом нашого університету хлопець став у 28 років, і про свій вибір не шкодує. На кафедрі теоретичної фізики він побачив можливість займатися фундаментальними питаннями будови Всесвіту, працював із професором М. П. Коркіною, а бакалаврську роботу виконав під керівництвом професора В. Д. Гладуша, який запропонував тему з 5-вимірною теорією простору-часу. Надім вчиться по-справжньому, з інтересом, до всіх завдань підходить оригінально, творчо. З першого курсу усе на «відмінно».

Стипендіат Ученої ради ДНУ ім. О. Гончара, студент гр. КФ-13 м-1 Надім АЛЬ-ШАВАФ.

ЗА МІЖДЕРЖАВНИМ НАУКОВИМ ПРОЕКТОМ

ФОТОННІ КРИСТАЛИ – МАЙБУТНЄ ОПТИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ВІД АКТИВНИХ ДІЕЛЕКТРИКІВ ДО АКТИВНИХ ГЛОБУЛЯРНИХ ФОТОННИХ КРИСТАЛІВ ТА РЕГУЛЯРНИХ МАТРИЧНИХ НАНОКОМПЗИТІВ

Московський інженерно-фізичний інститут дав Василю Миколайовичу Моїсеєнку не тільки ґрунтовну освіту, а й щасливу зустріч із доктором фізико-математичних наук, професором Володимиром Семеновичем Гореліком, завідувачем лабораторії комбінаційного розсіювання світла оптичного відділу імені Г. С. Ландсберга фізичного інституту АН СРСР (ФІАН). В. С. Горелік – активний продовжувач наукової оптичної школи, яку створив академік Г. С. Ландсберг.

У ФІАНі аспірант В. Моїсеєнко проводив наукові дослідження, захистив кандидатську дисертацію. А з Володимиром Семеновичем потоваришував. Їх об'єднали ентузіазм, однакові погляди на життя і, звичайно ж, великий інтерес до світла як фізичного явища.

Відколи Василь Миколайович переїхав до Дніпропетровська і став працювати згідно з розподілом на фізичному факультеті нашого університету (старшим науковим співробітником, доцентом, завідувачем кафедри оптики), колеги листуються, телефонують один одному, як випадє можливість, – з радістю зустрічаються. Для спілкування завжди є надзвичайно цікава тема: за допомогою світла вони вивчають оптичні явища у кристалах, нових органічних та неорганічних сполуках.

В Україні такі дослідження досі не проводилися. У ДНУ імені Олеся Гончара працює унікальна науково-дослідна лабораторія оптики кристалів під науковим керівництвом В. М. Моїсеєнка. Дослідження в ній і плідна співпраця із професором В. С. Гореліком привели до створення нового наукового напрямку – «Комбінаційна оптика активних діелектриків та фотонних кристалів».

Розповідає доктор фізико-математичних наук, професор В. М. МОІСЕЄНКО:

– У рамках цього напрямку досліджено понад тридцять нових сполук неорганічного та органічного походження, освоєна технологія вирощування глобулярних фотонних кристалів на основі діоксиду кремнію (про це ми писали в газеті «Дніпропетровський університет»). Вперше 2005 року створено зразки регулярних матричних наноконкомпозитів на основі синтетичних опалів та активних діелектриків, які є перспективним базовим матеріалом для новітніх

науково-технічних напрямів: оптоелектроніки, фотоніки і оптоінформатики – вони зараз швидко розвиваються. Світовий ринок фотоніки сьогодні оцінюється в 350 мільярдів євро з щорічним приростом на 10%. Прогнозується, що до 2020 року глобальний ринок фотоніки сягне 615 мільярдів євро.

У створених матеріалах досліджуємо фундаментальні оптичні явища: комбінаційне та спонтанне параметричне розсіювання світла, люмінесценцію. Отримано ряд принципово нових результатів. Виявилось, що створені регулярні активні матричні наноконкомпозити є важливим інноваційним продуктом.

Зі своєю науковою групою ми взяли активну участь у двох спільних проектах НАНУ (Інститут фізики, м. Київ) і Російського фонду фундаментальних досліджень (ФІАН, м. Москва): «Свічення тривимірних фотонних кристалів при оптичному та електричному збудженні» (2010 р.) та «Створення нових матеріалів на основі фотонних кристалів для нанобіофотоніки та дослідження їх оптичних властивостей» (2012 р.). Кращі випускники, які брали участь у дослідженні фотонних кристалів, після закінчення навчання продовжують працювати у цій галузі у провідних наукових центрах світу.

У цьому році ми з професором В. С. Гореліком перемогли у III спільному конкурсі Державного фонду фундаментальних досліджень та Російського фонду фундаментальних досліджень. ДНУ імені Олеся Гончара уклав договір з Державним агентством з питань науки, інновацій та інформатизації України, а ФІАН – з відповідною російською структурою на фінансування наукового проекту №Ф53.2/030 «Створення та дослідження активних матричних і наноконкомпозитів на основі фотонного скла і кристалів для сонячних елементів». Ми виконуємо його разом з В. С. Гореліком протягом двох років. Нові оптичні матеріали матимуть унікальні властивості. Вони відкриють шлях до нових ефективних джерел світла, надшвидких повністю оптичних перемикачів потоків інформації, зниження втрат в оптичних телекомунікаційних системах.

Вперше будуть створені регулярні матричні наноконкомпозити на основі синтетичних опалів і активних діелектриків для їх використання у конструкціях сонячних елементів на основі кремнію.

До роботи залучаємо аспірантів і студентів.

Дипломник професора В. М. Моїсеєнка Дмитро ПОДОЛЬСЬКИЙ вивчає фотонні кристали у лабораторії нанотехнологій та приладів фотоніки Дельфтського технологічного університету (м. Дельфт, Нідерланди).

Дипломник професора В. М. Моїсеєнка Олег ГУЗІЙ вивчає фотонні кристали у лабораторії нанотехнологій та приладів фотоніки Дельфтського технологічного університету (м. Дельфт, Нідерланди).

ГРАНТ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

НА ВИКОНАННЯ НАУКОВОГО ПРОЕКТУ

Доцент кафедри фізіології людини і тварин Тетяна Григорівна Турицька (Чаус), яка три роки очолювала раду молодих учених університету, у 2012 році стала переможцем обласного конкурсу «Молоді вчені – Дніпропетровщині». Вона отримала грант обласної адміністрації на реалізацію наукового проекту «Дослідження раціональності споживання енергостимулюючих харчових продуктів у контексті регіональних особливостей Дніпропетровщини». Ми запросили молодого науковця поговорити на цю тему.

– Тетяно Григорівно, уже з назви можна зрозуміти, що Ваша тема нині дуже актуальна.

– Безумовно. Сьогодні проблема споживання харчових продуктів, які містять кофеїн, – актуальна у всьому світі. На полицях сучасних супермаркетів з'являється таких продуктів усе більше. Ми повинні знати про їхню шкідливість: здається, вони додають енергії, але насправді так тільки здається, тому що вони діють, як допінг; із часом людина виснажується, бо не може нормально спати, з'яв-

ляються порушення з боку нервової системи, а згодом – серйозні порушення всього організму.

– Очевидно, Ваш науковий проект легко підтримав журі обласного конкурсу «Молоді вчені – Дніпропетровщині»?

– Для того, щоб підтримало журі, потрібно було пройти досить жорсткий відбір і отримати високу оцінку у фахівців-рецензентів стосовно актуальності тематики. Така умова проходження першого етапу конкурсу. А на другому етапі все залежало безпо-

середньо від керівника проекту – перш за все потрібно було на прилюдному захисті доступно донести і до членів журі, і до присутніх важливість дослідження. Але, безумовно, результат став можливим завдяки згуртованій роботі команди молодих науковців, які разом зі мною працюють над цією тематикою (Наталія Заєць, яка зараз

очолює раду молодих учених університету, і Дар'я Бурцева), та консультаціям компетентних фахівців (професор В. П. Ляшенко, доцент С. М. Лукашова).

– Представлена на конкурс тема нова для Вас чи вона в руслі Вашої наукової спеціалізації, докторської дисертації?

– Так, ця тема виконана у руслі моєї наукової роботи і, сподіваюся, стане частиною докторської.

– На якого споживача розрахований науковий проект?

– У щоденному раціоні кожної людини (дорослої чи дитини) в певній мірі завжди є харчові продукти, які містять кофеїн. Тому запропонована тематика буде цікавою всім людям, які турбуються про стан свого здоров'я.

– Що Ви вже зробили і що ще треба зробити?

– Ми виконали всі експериментальні дослідження, передбачені в рамках наукового проекту. Залишилося все описати, виявити закономірності та встановити загальну динаміку, зробити наукові висновки.

– Коли і як треба буде Вам відзвітувати про виконання проекту?

– Звіт по гранту, як правило, відбувається в кінці року і матиме форму письмової роботи за темою наукового проекту, що передбачає узагальнення виявлених тенденцій, прогнозування майбутнього стану об'єкта дослідження, розробку та обґрунтування рекомендацій щодо підвищення ефективності подальшої роботи.

– Як Ви уявляєте його впровадження?

– Це може бути розповсюдження інформації у доступній формі в навчальні закла-

ди I-IV рівнів акредитації. Треба читати на етикетці, що входить до складу продукту. Якщо є кофеїн, не вживайте його часто. Не слід надто захоплюватися, зокрема, шоколадом.

– Бажаємо успішного завершення проекту, Тетяно Григорівно.

– Дякую за цікавість до нашої наукової роботи. Сподіваюся, що своїм прикладом зможемо надихнути молодих учених університету на творчі пошуки та подальшу реалізацію власних наукових проектів, які гідно можна представити на конкурсах різного рівня.

Інтерв'ю взяла Т. ТОМІНА.

Від редакції: Матеріальне заохочення обласної державної адміністрації для реалізації наукового проекту «Міжнародна академічна мобільність молодих учених Дніпропетровщини як прояв глобалізаційних процесів у сучасній освіті» отримала також асистент кафедри соціології М. О. Шевчук.

В обласному конкурсі «Кращий молодий учений» у 2012 році перемогли: доцент кафедри фізичної та економічної географії АФАНАСЬЄВ О. Є. (1-е місце в гуманітарному напрямі), доцент кафедри зоології та екології ГОЛОБОРДЬКО К. К. (1-е місце в медичному напрямі), доцент кафедри міжнародної економіки і світових фінансів ЛИТВИН М. В. (3-є місце в економічному напрямі), доцент кафедри фізичної та економічної географії О. В. ТРОЦЕНКО (3-є місце в гуманітарному напрямі). Вони отримали від губернатора О. Ю. Вікулла сучасні ноутбуки.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС «УКРАЇНА ХХІ СТОЛІТТЯ: ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ ВИБІР»

Традиційно студенти ДНУ імені Олеся Гончара – одні з найактивніших учасників конкурсу «Україна ХХІ століття: цивілізаційний вибір» Інституту стратегічних оцінок при благодійному фонді «Україна», який очолює Президент України 1994-2005 р. р., наш випускник Л. Д. Кучма.

Першу премію цього разу отримала Надія Кравченко (гр. ЮП-10-3). Другу і третю – Сергій Прокопенко (гр. ІІ-12с-1) та Олена Морозова (гр. СМ-09-1) відповідно. Заохочувальну премію одержала Дар'я Меньшаківа (гр. СМ-10-1).

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЧЕМПІОНАТ КОМП'ЮТЕРНИХ ТАЛАНТІВ «ЗОЛОТИЙ БАЙТ 5»

У фіналі змагалися 200 переможців регіональних першостей. На розсуд журі учасники представили працездатну версію сайту, доступного в мережі Інтернет і готового до експлуатації.

Першість у номінації «Магістр проектів» здобула команда у складі першокурсника факультету прикладної математики Артура Ворошила та учня коледжу ракетно-космічного машинобудування ДНУ ім. О. Гончара Андрія Олексюка.

(За інформацією на сайті ДНУ ім. О. Гончара).

ЦЕНТР ВОЄННО-ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ КОЗАЦЬКОГО ПЕРІОДУ В УКРАЇНІ

Навчаючись у 1950-ті роки у Військовій інженерній академії зв'язку (м. Ленінград), Іван Сергійович Стороженко виявив, що українці – єдина серед європейських народів нація, яка не має своєї історії воєнного мистецтва. Це його дуже вразило, тому що саме в історії воєнного мистецтва проявляється весь творчий геній народу у боротьбі за свою свободу, незалежність, за створення держави і збереження її територіальної цілісності. Кожен народ на героїчних сторінках історії воєнного мистецтва виховує у своїх громадян (особливо в молоді) почуття національної гідності і готовності за прикладом попередників стати на захист нації, своєї Вітчизни. Тоді курсант і поставив собі за мету докласти всіх зусиль для того, щоб Україна теж мала свою історію воєнного мистецтва, зокрема, козацького періоду, адже українці – це героїчна і мужня нація.

Відтоді минуло шість десятиліть. Розповідає воєнний історик, доктор історичних наук, головний науковий співробітник історичного факультету, заслужений науковий співробітник ДНУ ім. Олесь Гончара Іван Сергійович СТОРОЖЕНКО:

– У 1976 р. у військовому званні підполковника-інженера я звільнився в запас і прийшов у Дніпропетровський державний університет, щоб реалізувати свою мрію. Під час горбачовської «перебудови» я, працюючи на посаді вченого секретаря науково-дослідної частини університету, ініціював створення науково-дослідної лабораторії історії Придніпровського регіону на історичному факультеті (завідувач кафедри – професор М. П. Ковальський, науковий керівник НДЛ – професор А. Г. Болєбух) і перейшов у цю лабораторію працювати науковцем. У НДЛ я заснував і протягом 25 років очолюю науковий воєнно-історичний напрям із дослідження воєнного мистецтва українського козацтва за перші 150 років його існування (кінець XV – середина XVII ст.).

Наше козацтво виникло не як військо, а як частина українського народу в небезпечних умовах Великого Степового Кордону. Коза-

цтво пройшло шлях від розбійницької ватаги до українських збройних сил.

Вдалося здійснити наукову реконструкцію основних битв, проведених Б. Хмельницьким (у контексті воєнного мистецтва), а для битви на Жовтих Водах 1648 р. ще й визначити місце її проведення; прослідкувати процес виникнення та розвитку озброєння, організаційних та етнічних структур козацтва, а також способів боротьби на рівні стратегії, оперативного мистецтва і тактики – наше козацтво перейшло на вогнепальну зброю протягом 1570-1580 рр. Перша Запорозька (Базавлуцька) Січ виникла 1590 року. Визначено, що за всю історію козацтва на Низу Дніпра, у Великому Лузі було лише три Запорозькі Січі як протодержавні утворення: Базавлуцька (1590-1638), Чортотмлинська (1652-1709) та Підпільненська, Нова (1734-1775), а інші – Хортицька, Томаківська та Микитинська були лише січами-форпостами.

Результати наукових досліджень висвітлювалися в чисельних публікаціях. Крім наукових статей, у співавторстві і самостійно я видав низку науково-популярних книжок: «Ті слави козацької повік не забудем» (1989), «Засвіт встали козаченьки» (1990), «Як козаки воювали» (1990 і 1991), «Сполохи козацької звитяги» (1991), «Пригоди козацького джури Василька» (1991), «Битва на Жовтих Водах» (1995 і 1997) та наукових монографій: «Богдан Хмельницький і воєнне мистецтво у Визвольній

війні українського народу середини XVII ст. Книга перша: Воєнні дії 1648–1652 рр.: Наукове видання» (1996); «Богдан Хмельницький і Запорозька Січ кінця XVI – середини XVII ст. Книга друга: Генезис, еволюція та реформування організаційної структури Січі: Наукове видання» (2007); «Битва на Жовтих Водах 29 квітня – 16 травня 1648 року у світлі нових досліджень автора»: Наукове видання (2013). Крім того, я взяв участь як співавтор у підготовці і виданні колективних монографій – «Дніпропетровськ: Віхи історії» (2001), «Історія міста Дніпропетровська» (2006); «Żółte Wody-1648» (Warszawa, 1999, у співавторстві з польськими воєнними істориками). За результатами археологічних розвідок, проведених разом з археологами ДНУ для перевірки моєї наукової гіпотези, було встановлено справжнє місце проведення Жовтоводської битви 1648 р. під проводом Б. Хмельницького. Біля цього місця (в с. Жовтоолександрівка П'ятихатського району), за моєю ініціативою і науковим забезпеченням, а також за фінансової і організаційної підтримки обласної Дніпропетровської державної адміністрації, у 1998 р. споруджено пам'ятник до 350-ї річниці цієї битви. Результати моїх досліджень використовуються в навчальному процесі в нашому університеті та вищих навчальних закладах України в курсах «Воєнна історія України» та «Історія України».

Моя юнацька мрія здійснилася, знайшла своє практичне втілення, а ДНУ імені Олесь Гончара став центром воєнно-історичної науки козацького періоду в Україні.

ЛАНДШАФТНИЙ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИЙ ЗАКАЗНИК «БОГДАНІВСЬКИЙ»

НА ВІДПРАЦЬОВАНИХ ВІДВАЛАХ БОГДАНІВСЬКОГО МАРГАНЦЕВОРУДНОГО КАР'ЄРУ

Ландшафтний загальнодержавний заказник «Богданівський» – це створена вторинна екосистема біля міста Орджонікідзе Дніпропетровської області.

У радянські часи на цій території видобували руду. Після гірничих розробок ландшафт було дуже спотворено: куди не глянеш – зяючі глибини кар'єрів та терикони. І більше нічого. На поверхню землі виносилися шкідливі речовини, які, вивітрюючись, отруювали навколишнє середовище, спричиняли тяжкі захворювання у людей.

Звичайно ж, природа має потужний спонтанний потенціал з відновлення, але це триває від 100 до 200 років. А відроджувати землю необхідно для сучасного покоління. Отже, як повернути до життя втрачені природні простори?

За вирішення складного питання взялися екологи різних закладів. Особливо багато зробили співробітники

Тут живе дуже багато фазанів і козул.

Дніпропетровського науково-дослідного інституту природокористування та екології Національної академії наук (науковий співробітник В. Н. Романенко), Дніпропетровського агроуніверситету (професор М. Т. Масюк) та Дніпропетровського державного університету (так тоді називався наш університет) (доцент В. В. Тарасов і я). На долю нашого університету

випало припинити вивітрювання і відновити біорізноманіття.

Ми розробили заходи щодо прискорення відновлювальних природних процесів – допомогло вивчення природного самовідновлення та різної функціональної ролі рослин і тварин, які беруть участь у припиненні вивітрювання, створенні нових, так званих вторинних екосис-

тем. Визначили найактивніші закріплювачі ґрунту – рослини, які у значній мірі припиняють вивітрювання і створюють притулок багатьом видам тваринних організмів, які, з одного боку, теж прискорюють ґрунтоутворення, а з іншого, – створюють для рослин захисний блок від різних шкідників. Тобто, велику увагу приділили так званім ґрунтоутворювачам

і тваринам, що знищують шкідників: різним черв'якам, ріючим земноводним – численні, землерийним ссавцям, комахоїдним птахам.

Через десять-п'ятнадцять років ми побачили результат: створені нові ландшафти або покращені ті, що утворилися у процесі гірничого виробництва. Вони вкрилися трав'яною, чагарниковою і деревною рослинністю. Навколишній простір озвучили дзвінками піснями жайворонки; замерехтіли в повітрі боривітри, виглядаючи свою здобич; у траві забігали прудкі ящірки. Ще через п'ять років було повністю відновлено, а з деяких груп навіть зросло біорізноманіття.

Головне – на вторинних екосистемах з'явилися рідкісні червонокнижні види – ящірка зелена, полоз жовточеревий, гадюка степова, сова сіра, кібчики, боривітер звичайний і степовий, сиворакша та інші. Радісно б'ється серце, коли чуєш пе-

регук півнів-фазанів. У нових умовах живе дуже багато фазанів – півтори тисячі. Так багато їх не буває навіть у природних нетрансформованих системах Дніпропетровщини. Із навколишніх місць на створені ділянки мігрували дикі кабани і дикі кози (козулі). Вони знайшли сприятливі умови. Особливо козулі. Тут їх ще більше, ніж у найкращих мисливських господарствах. Якщо в умовах, де антропогенна діяльність мало зачепила природний стан, – у Самарському лісі у краді роки налічується 15-20 тварин на тисячу гектарів, а у зразкових мисливських господарствах – до 20-25, то тут – 35-40 і більше. 180 зайців, до півтори сотні куріпок, багато корисних птахів. І все це на площі 1387 гектарів!

Ландшафтний загальнодержавний заказник «Богданівський» відкрито 1998 року.

В. БУЛАХОВ,
професор кафедри зоології та екології.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ: УКРАЇНА – ШВЕЦІЯ

Є НОВИЙ СЕНСОРНИЙ ЛІКАРСЬКИЙ ЗАСІБ!

Доцент кафедри аналітичної хімії О. В. ГУРТОВА в лабораторії шведського університету

Збільшене зображення структури сенсора.

Дві команди науковців – кафедри аналітичної хімії ДНУ імені Олесь Гончара та кафедри теоретичної і прикладної біохімії Хімічного центру Університету м. Лунд (Швеція) – винайшли новий електрохімічний датчик, який дозволяє швидко визначити, скільки у готовій лікарській формі і в воді є пропранололу (засобу для пониження тиску). Датчики прості у використанні та зберіганні.

Сенсори на основі нових синтезованих матеріалів містять у своїй чутливій поверхні нано- або мікрочастки полімерів, які можуть вибірково зв'язувати потрібну лікарську речовину і таким чином генерувати сигнал про наявність цієї речовини в аналізованому розчині. Встановлено, що нові матеріали та датчики на їх основі можуть бути використані і тоді, коли в аналізованому розчині є інші речовини, що структурно схожі із пропранололом.

Тему використання нових нанотехнологій для простого й ефективного аналізу лікарських засобів та води науковці обрали не випадково. Широке та безконтрольне вживання лікарських засобів призводить до забруднення ними питної води. До того ж існує проблема фальсифікації лікарських засобів. І те, й те загрожує здоров'ю та життю людей.

Сенсори на основі нових синтезованих матеріалів містять у своїй чутливій поверхні нано- або мікрочастки полімерів, які можуть вибірково зв'язувати потрібну лікарську речовину і таким чином генерувати сигнал про наявність цієї речовини в аналізованому розчині. Встановлено, що нові матеріали та датчики на їх основі можуть бути використані і тоді, коли в аналізованому розчині є інші речовини, що структурно схожі із пропранололом.

Співпраця у галузі синтезу

нових наноматеріалів та розробки хімічних сенсорів розпочалася так. У 2011 році за підтримки колег доцент О. В. Гуртова виграла міжнародний грант за програмою Вісбі для проходження стажування у шведському інституті. Наступного року тримісячне стажування у Швеції Ольга Володимирівна проходила за грантом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Її стажування переросло у міжнародне співробітництво вчених двох держав.

Наукова співпраця хіміків продовжується. Плануються спільні дослідження для створення сенсорів для визначення кількості інших біологічно активних речовин у лікарських засобах і в воді. Для фінансування наукових досліджень вчені подаватимуть заявки на участь у міжнародних програмах.

С. ОКОВИТИЙ.

МІСЬКИЙ КОНКУРС

«ІНТЕЛЕКТ – ТВОРЧИСТЬ – УСПІХ»

1-а премія:
Ксенія БОГДАНОВА
(гр. УФ-12м).

2-а премія:
Вадим БУТЛЕРОВСЬКИЙ
(гр. КТ-09-1).

Диплом фіналіста:
Марія ТРУШ
(гр. ВУ-10-1),
Ангела КУЗАЄВА
(гр. ВУ-10-1),
Олена ВОДОЛАЗ
(гр. ВУ-09-1),
Ярослава ЧЕРНОПИЩЕНКО
(гр. ПЗ-11у-1),
Марина ДОРОШ
(гр. ПЗ-11у-1).

ЯК ДМИТРО ІВАНОВИЧ ЯВОРНИЦЬКИЙ ШАБЛЮ ІВАНА СІРКА ПРИДБАВ

Легенда

Усі знають, що Дмитро Іванович Яворницький був великим характерником. Було виїде назустріч вітрам і прислухається до голосу вітровинь. Ніхто не знає, що в них йому вчувається, який поклик озивається. Потім споряджає свою шаблюку та й гайда у степи.

От і цього разу попрямував куди очі дивляться: степами, ярами, перелісками. Йде – коники цвіркотять, ковила сріблясто хилиться під ноги, хмарки кидають легку тінь, прохолода повіває. Так аж під вечір увійшов у хутірєць, що загубився серед різнотрав'я. Дивиться – віддалік стежки, у траві, діти в козаків граються.

– Я козак Іван Сірко, – впевнено проголошує старший.

– А я – хорунжий, – гордо, задержувано, з викликом заявляє білоголове хлоп'я, – так батько казав.

Підійшов Дмитро Іванович, привітався, навіть капелюха зняв перед козачатами. Та й питає:

– А де ж твоя шаблюка?

– Як де? – здивувався названий Іван Сірко, – у траві.

– Е, – каже Яворницький, – не годиться, щоб козацька зброя ржавіла у траві.

– Та він її у клуні взяв у діда Карпа.

– А де ж твій дідусь мешкає?

– Там, за отим горбом, оно стріха видніється.

– Грайтеся собі, а я піду до вашого дідуса.

Переступив поріг Дмитро Іванович, вклонився і каже:

– Мені вас сам Бог послав.

Здивувався старий:

– Чим же ми удостоїлися такої честі?

– Не можу зопалу вам так відповісти, бо справа делікатна.

– Що ж то за справа така хитромудра? – втрутилася дружина. – А ти, діду, чого гостя не запрошуєш до столу? Воно вже пора й обідати.

– Не відмовлюся, – змовницьки підморгнув Дмитро Іванович, – для такої okazji в мене пляшечка ліків є.

– Просимо ж вас до столу.

– Будьмо знайомі, – Яворницький простягнув свою привітну руку. – Я – Дмитро Іванович Яворницький. Може, чули?

– А, це той, що по хуторах старовину збирає, – довірливо промовив господар.

Вертялява господиня вже й стил накрила, паляницю на рушник подала, борщу хутірського насипала.

– За знайомство. І до страви і до справи, – пожартував Яворницький. – Оце йду у пошуках, як ви казали, старовини. Аж тут, біля стежки, ваші онуки шаблюку Івана Сірка бавляться.

– Ах ви ж козарлюги малі!.. – сплеснула в долоні господиня. А господар тільки брови нахмури.

– То я думаю, не гоже валятися такої зброї у траві.

І почав Дмитро Іванович розповідати про походи Сірка... Уже й сонце зайшло. Хлоп'ята нишком під порогом збилися, слухають нового гостя.

– Так от, Карпе, я хочу випросити для музею шаблюку.

– Та мені ще треба подумати, – пробурмотів старий, почувавши потилицю.

– А в мене для вас є гостинєць, – і

Д. І. Яворницький – один із найвідоміших академіків в Україні. Великий патріот своєї країни, він уславився своєю відданістю українській справі в галузях історії, етнографії, фольклористики, археології, літератури й мовознавства, музеєзнавства й освіти.

Із 1905 року Д. І. Яворницький – директор Музею старожитностей Катеринославської губернії (тепер – Дніпропетровський національний історичний музей імені Д. І. Яворницького). Музей, по суті, створений руками Дмитра Івановича. За тридцять років діяльності вченого-подвижника колекція цієї наукової й культурної установи перетворилася на одну із найфундаментальніших, увібрала близько 30 тисяч експонатів.

Учений зібрав понад 55 тисяч українських слів та майже 10 тисяч археологічних пам'яток. Написав понад 200 праць, у тому числі 50 окремих книг.

У 1918 році Д. І. Яворницького обрали професором кафедри історії України Катеринославського університету (так тоді називався ДНУ ім. Олесь Гончара). Він був одним із перших професорів нашого навчального закладу. Читав курс історії місцевого краю (давніх часів і періоду козаччини). Це перший курс з історії місцевого краю у вищій школі того часу. Жодних підручників не було, тому Дмитро Іванович розробив лекції самостійно. Викладав українською мовою.

(Із кн. «Славне сузір'я окрилених університетом». – Дн-ськ, Вид-во ДНУ, 2008 та «Професори Дніпропетровського національного університету імені Олесь Гончара. 1918-2008». – Дн-ськ, Вид-во ДНУ, 2008).

Д. І. ЯВОРНИЦЬКИЙ (1855-1940 р. р.)
Професор Катеринославського університету, академік АН УРСР.

поставив Дмитро Іванович пляшку. – Це вживати для здоров'я годиться.

Подобришав Карпо, а господиня спохватилася:

– Уже й вечір настав, переночує в нас, вранці каші козацької зваримо, – правда, дідусю? Помішаємо ложкою кошового, що десь у клуні без діла лежить.

– От язиката, – не стерпів Карпо.

Переночував Дмитро Іванович. Зварили кашу. Тоді Яворницький і каже:

– Помішаємо ж нашу кашу, як козаки робили, благословимо їжу і день новий. І знову полилася розмова, пересипана всякими бувалицями. А вже та дівтора слухала, ди-

увалася, у мріях гасала на баских конях.

– Я б і ложку оцю з вашої ласки взяв.

– А я помію її, – підтримала гостя господиня. Узв'я її в руки Карпо, притулив до щок:

– А від неї дух козацький теплом розливається.

– Це б пак, – підтримав Яворницький і зненацька додав:

– Хай же вам, щедрий господарю, залишається козацький дух, а мені – ложка.

– Е, ні, – каже новоспечений отаман Сірко, – а що мені за це? Якби я не винис шаблюку, ви б і не помітили.

– Оце справжній козак, – похва-

лив Дмитро Іванович. Подарував цукерки дітям, подякував за гостинєць, дорожечку речі та й пішов навпростець до іншого хутора. І довго нишком посміхався у свої вуся. А дівтора навпередки бігла, показуючи дорогу дивному гостю. Аж за ярком розпрощався подорожній, обійшов кожного, поцілував принашкх дітлахів, і з властивою йому задумою пішов у степи... Аж з-за небосхилу змахнув рукою услід дітям чи своїм розтривоженим мріям.

К. ДУБ,
к. філол. н., колишній доцент
кафедри української літератури.
(Із кн. «Костянтин Дуб, Аргонавти
легенд краю рідного. Легенди.» –
Дн-ськ, «Ліра», 2012).

НА ФАКУЛЬТЕТІ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА

АУДИТОРІЯ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА Д. Х. БАРАННИКА

Заслужений працівник вищої школи України, академік АН вищої школи України, відмінник освіти України, заслужений професор ДНУ імені Олесь Гончара (1998 р.) Дмитро Харитонович Баранник здобув вищу освіту в нашому університеті, у нас закінчив аспірантуру, захистив кандидатську й докторську дисертації.

На кафедрі української мови працював понад 50 років, із них 22 – завідував кафедрою, 17 – очолював філологічний факультет.

Професор Д. Х. Баранник – відомий учений мовознавець. Він – автор двох монографій, кількох навчальних посібників, розділів у 14-ти колективних монографіях та енциклопедичних виданнях Інституту мовознавства АН України, співавтор п'ятитомного курсу «Сучасна українська літературна мова» Інституту мовознавства АН України, один із укладачів і

редакторів «Російсько-українського словника з авіаційної та ракетно-космічної техніки» (Дніпропетровськ, 1997). Має публікації у збірниках матеріалів 10-го Міжнародного конгресу лінгвістів, 9-го та 11-го Міжнародних з'їздів славістів. Загальна кількість публікацій – понад 160.

Започаткував новий напрям у лінгвістиці 60-70-х років ХХ століття, створив наукову школу з проблем мови електронних і писемних форм масової комунікації.

Десять років очолював спецраду із захисту докторських дисертацій при ДДУ. Протягом восьми років був членом спецради з захисту докторських дисертацій при Інституті мовознавства АН України. Був членом бюро Українського комітету славістів, членом Української національної комісії з питань правопису при Кабінеті Міністрів України. Підготував 23 кандидати філологічних наук.

В аудиторії імені професора Д. Х. Баранника зберігаються авторські примірники монографій ученого-мовознавця «Драматичний діалог» (Київ, 1961), «Усний монолог» (Дніпропетровськ, 1969) та ін. друковані праці. Тут же представлено бойові й трудові нагороди ветерана: медаль «За взяття Кенігсберга» (1945), ордени Вітчизняної війни другого ступеня (1985) та «За мужність» третього ступеня (1999), медаль А. С. Макаренка, нагорода Ярослава Мудрого АН вищої школи України, Почесні грамоти Президії Верховної Ради УРСР та Верховної Ради України. Окремий стенд із фотографіями розповідає про особисте життя вченого.

М. КОВАЛЬЧУК,
професор кафедри української мови,
заслужений викладач ДНУ ім. О. Гончара.

Доцент кафедри української мови О. Ю. БАРАННИК в аудиторії імені професора Д. Х. Баранника проводить заняття із студентською групою УУ-09-3.

ПАТРІОТИЗМ НАШ – УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ

РОЗПОВІДАЄ ПРОРЕКТОР З НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ У СФЕРІ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ ТА ВИХОВАННЯ МОЛОДІ, ПРОФЕСОР В. В. ІВАНЕНКО:

– Адміністрація, професорсько-викладацького корпусу і студентство здійснюють заходи щодо формування в колективі особливої аури навколо Альма матер, бережливого ставлення до її минулого та сьогодення. Найбільш інтенсивно ця робота проводиться з 2000-х років.

Опубліковано чотири видання історії ДНУ, по два – «Професори ДНУ» і «Ми – з класичного університету», книги нарисів про життєвий і творчий шлях майже сотні видатних особистостей, імена яких вписані золотими літерами в літопис ДНУ, а також про почесних докторів ДНУ імені Олесь Гончара. Крім того, у серії «Сторінки історії Дніпропетровського університету» з'явилися невеликі за обсягом, але унікальні за змістом книжки про ректорів і споруди, про зіркових випускників, письменників Олесь Гончара і Павла Загребельного, документальна збірка про репресії 30-х років в університеті та ін.

Щороку оновлюються рекламні проспекти, буклети, відеоматеріали про кафедри, факультети та інші підрозділи, виходять бібліографічні праці про відомих учених ДНУ. Публікацією фундаментальної книги про ле-

гендарного ректора університету 1960 – 1980 рр. академіка В. І. Моссаковського започатковане нове серійне видання «Визначні постаті ДНУ», а на відзначення його заслуг в розвитку науки і техніки, університету встановлена спеціальна медаль «Володимир Моссаковський». Зроблені перші спроби відтворити історію окремих факультетів. Вийшли з друку книги спогадів ветеранів за підсумками проекту «Усна історія ДНУ» і про наших заслужених працівників з назвою «Золоті кадри Alma mater».

Задля збереження й увічнення історичної пам'яті про університет та його людей на території нашого містечка встановлено кілька меморіальних дощок, бронзове погруддя Олесь Гончара, споруджено Пам'ятний знак, на граніті якого назавжди викарбувані імена 160 студентів, аспірантів і викладачів ДНУ, загиблих під час Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. Меморіальну стелу біля головного корпусу прикрасили імена видатних учених, які присвятили своє життя університету: геолога і палеонтолога М. Й. Лебедева, першого ректора університету, почесного члена АН

УРСР, фізика В. І. Данилова, академіка АН УРСР, механіка О. М. Динника, академіка АН УРСР і АН СРСР, ракетобудівника В. М. Ковтуненка, члена-кореспондента АН УРСР і АН СРСР, Героя Соціалістичної Праці, хіміка Д. П. Коновалова, академіка АН СРСР, математика М. П. Корнейчука, академіка АН УРСР, фізика Г. В. Курдюмова, академіка АН УРСР і АН СРСР, Героя Соціалістичної Праці, механіка В. І. Моссаковського, академіка АН УРСР, Героя Соціалістичної Праці, історика Д. І. Яворницького, академіка АН УРСР, ракетобудівника М. Ф. Герасюти, члена-кореспондента АН УРСР, Героя Соціалістичної Праці, хіміка О. І. Бродського, академіка АН УРСР, члена-кореспондента АН СРСР, Героя Соціалістичної Праці, хіміка Л. В. Писаржевського, академіка АН УРСР і АН СРСР. А в самому корпусі та в науковій бібліотеці розміщені портретні галереї ректорів, ушлавлених науковців, вихованців, ветеранів війни.

Майже на всіх факультетах облаштовані іменні аудиторії, фотостенди, куточки, засновані іменні стипендії, регулярно проводяться фахові конференції, симпозиуми, читання, присвячені пам'яті і творчій спадщині наших

визначних попередників. На факультеті української й іноземної філології та мистецтвознавства, приміром, традиційними стали літературні читання на пошану своїх вихованців, письменників О. Т. Гончара, П. А. Загребельного, професорів В. С. Ващенко, Ф. М. Білецького, К. П. Фролової, на історичному – наукові читання на честь академіка Д. І. Яворницького, професорів Д. П. Пойди, В. Я. Боршевського, М. П. Ковальського, А. М. Черненка та ін.

Позитивний відгук у колективі університету отримала ідея заснування почесної медалі «За вірну службу ДНУ» (2008 р.), якою за цей час нагороджено близько 300 ветеранів, науковців, співробітників, а також почесного знака «Відмінник ДНУ» для кращих студентів і аспірантів, носіями якого стали вже понад 200 осіб.

Усе це – конкретні свідчення реального, живого патріотизму нинішньої генерації продовжувачів славної університетської історії, сформованої тут атмосфери корпоративної гордості за співпричетність до функціонування й динамічного поступу одного із добре знайомих не тільки в Україні, а й у світі вищого навчального закладу.

ВИПУСКНИК І ПОЧЕСНИЙ ДОКТОР ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ОЛЕКСАНДР СЕМЕНОВИЧ КАПТО

26 січня 2012 року. Засідання Вченої ради ДНУ імені О. Гончара. Проректор проф. В. В. ІВАНЕНКО вручає О. С. КАПТО документи й атрибути почесного доктора та медаль «За вірну службу ДНУ».

Олександр Семенович КАПТО – заступник директора Інституту соціально-політичних досліджень Російської академії наук, завідувач міжінститутської кафедри ЮНЕСКО із соціальних і гуманітарних наук при цьому інституті, завідувач відділу політичного аналізу і стратегічних оцінок цього інституту. Доктор філософських наук, академік і віце-президент Російської академії соціальних наук, академік і член президії Академії політичної науки. Має вищий дипломатичний ранг Надзвичайного і Повноважного Посла. Військове звання – полковник.

Родом Олександр Семенович із Томаківського району Дніпропетровської області. На історико-філологічний факультет Дніпропетровського державного університету вступив як медаліст без екзаменів. Під час навчання (1952-1957) був членом наукового студентського товариства, активно займався дослідницькою діяльністю (проблеми українського мовознавства, діалектології, лексичні і фразеологічні особливості мови письменника Панаса Мирного). Займався журналістикою, постійно публікувався в університетській газеті «За передову науку», в обласній і республіканській пресі. Із часом пройшов шлях від позаштатного кореспондента до головного редактора української республіканської газети.

Із нашого університету, який він закінчив із відзнакою, розпочалася дорога в велике життя. Працював на комсомольській і партійній роботі: секретарем Жовтневого району м. Дніпропетровська, міськомкомом і обкому, другим і першим секретарем ЦК комсомолу України, секретарем Київського міськомкому, обкому партії, ЦК партії України, завідувачем відділу ЦК КПРС, обирався до складу ЦК КПРС, депутатом Верховної Ради СРСР.

Багатогранна діяльність О. С. Капто на ниві дипломатії та міжнародних відносин. Працював послом СРСР на Кубі, останнім радянським і першим послом Російської Федерації в Корейській На-

родно-Демократичній Республіці. Здійснив офіційні візити в 46 країн світу як керівник або член державних, політичних і молодіжних делегацій.

Олександр Семенович Капто – один із великих учених у галузі розробки теоретичних і науково-прикладних проблем міжнародного правопорядку, миру, безпеки, миротворчості, професійної етики і моралі, виховання. Він розробив теоретичні і методологічні основи нового наукового напрямку – культури миру і її зв'язок із «культурою війни».

У числі пріоритетів – дослідження проблем молоді (соціальна активність, моральні цінності, історія молодіжного руху). Здійснив одне із перших у країні «конкретно-соціологічних досліджень» соціальної активності молоді (на прикладі підприємств півдня України) і захистив із цієї теми кандидатську дисертацію. Розкрив у контексті молодіжної проблематики соціологічний зміст категорій «соціальна активність», «соціально-політична активність», «суспільна активність», «трудова активність», «пізнавальна активність».

Досліджуючи моральні проблеми молоді, у тому числі і в докторській дисертації, приділив велику увагу теоретичним і методологічним аспектам її світогляду, ідейності, патріотизму і працелюбства.

О. С. Капто здійснює велику на-

уково-організаційну діяльність, активно сприяє підготовці кадрів молодих учених. Ще в радянський час узяв активну участь у відкритті соціологічних факультетів у Київському і Харківському університетах, соціологічних служб на промислових підприємствах і в наукових закладах. Плідно працював у складі наукової ради з проблем молоді, створеній АН СРСР, Міністерством вищої освіти СРСР і ЦК ВЛКСМ.

У 1993 р. за підтримки Президії Академії наук РФ та Генерального директора ЮНЕСКО Ф. Майора створив єдину у системі РАН Міжнародну кафедру ЮНЕСКО із соціальних та гуманітарних наук і став її першим завідувачем. Діяльність кафедри неодноразово отримувала високу оцінку з боку керівних працівників ЮНЕСКО (Париж), а також комісії РФ у справах ЮНЕСКО.

Із 1998 року О. С. Капто – голова ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій із соціології культури і соціології управління. Із 1993 – член, із 1999 – заступник голови, із 2002 – голова Експертної ради ВАК із політології. Член редакційних рад журналів «Дипломатичний вісник» і «Світ і політика», голова експертної групи енциклопедичного щорічного словника «Безпека Європи», член ради Міжнародної асоціації «Знання».

Автор більше 150 наукових праць, у т. ч. 24 монографій. Основні з них: «Працелюбство і громадська актив-

Вияткове працелюбство, кришталева чесність, невтомна жага до знань, енергія й активність у всьому – ось ті риси, що характеризують т. Капто як студента, комсомольця, товариша. Такі люди, як Капто, можуть бути яскравим прикладом для багатьох студентів у їхньому навчанні і роботі. Вони вміють цінувати життя, вміють жити змістовно, різноманітно, красиво. Олександрю двадцять один рік – юнак у повному розквіті сил. Прекрасне в нього теперішнє, а ще краще – його творче майбутнє.

Із нарисів студентки IV курсу історико-філологічного факультету Дніпропетровського державного університету М. Олійник «Наш комсомольський організатор» у газеті «За передову науку» (так тоді називалася наша газета) 7 листопада 1954 року.

Студент ДДУ Олександр КАПТО.

Дніпропетровськ, 1954 рік. О. КАПТО в читальному залі університетської бібліотеки.

Дніпропетровськ. Гуртожиток ДДУ, 1953 рік. Спілкуються однокурсники О. КАПТО, Л. ЛУНЬОВ, І. ШЕВЧЕНКО, Л. САХНО.

ність», «Суспільна активність молоді», «Ідейне загартування особистості», «Філософія світу: витоки, тенденції, перспективи», «Професійна етика», «Енциклопедія світу» та ін.

Нагороджений трьома орденами Трудового Червоного Прапора, орденом Дружби народів, орденом Пошани, кубинським орденом «Солі-

дарність», орденом А. М. Горчакова, шістнадцятьма медаллями, зокрема медаллю Дніпропетровського національного університету імені Олеса Гончара «За вірну службу ДНУ». Почесний громадянин м. Денвер (США).

До друку підготувала Т. РОМАШКА.

ПРО ПОЧАТОК МОЄЇ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У ДКБ «ФОТОН»

1988 рік. Початок моєї трудової діяльності. Із чим його можна порівняти? Тільки з початком літа – порою сподівань, розвитку й оновлення. Адже ми прийшли в цей світ для того, щоб робити його кращим, досконалішим, щоб самим піднятися над буденністю.

Із такими настроями у літню пору я писав заяву про зарахування до лав співробітників ДКБ «Фотон» – попередника НДІ енергетики Дніпропетровського державного університету. Перспективи у підрозділу вималювалися широкі. Розробка орбітальних сонячних енергоустановок – це реальність, яка прийшла з фантастики. Безпосереднє співробітництво з Московським авіаційним інститутом, Московським технічним університетом, з КБ «Південне» – ось вона, можливість перейти до свідомості у провідних фахівців галузі! А розробка сонячної енергоустановки з машинним перетворювачем, на мою думку, не могла б залишити байдужою жодну людину. Яка наукова проблема постане поряд із проблемою перетворення дарованої світлом (так і хочеться сказати – Богом) енергії в енергію, зручну для використання людьми? Тільки проблема збереження людства! Саме так, як Боже провидіння, сприймав я можливість працю-

вати в такому колективі. Досвід у ньому й справді жив поряд із молодіжним максималізмом. Такі надії, перевірені працівники ракетно-космічної галузі, як Олександр Іванович Кондратьєв, Людмила Володимирівна Адамчик, Альбін Якович Балаклеєв, узяли під крило вчорашній випускник ДДУ. Та й старше покоління наукових співробітників фізтеху стало в авангарді дослідницьких лабораторій. А на їхнє місце й рушієм справи був невтомний ентузіаст сонячної енергетики Іван Миколайович Стаценко.

Хочеться згадати всіх. Бо кожен вніс гідну вагу частку в роботу підрозділу. На жаль, це неможливо. Але не можна не згадати людей, поряд із якими довелося працювати: Володимир Леонідович Марков, Борис Євгенович Петров. Ніколи не забудеться, як вони у певний момент взяли на себе відповідальність, відмежувавши нас, молодих співробітників теми, від безпосереднього контакту з небезпечною хімічною сполукою – сіллю літію і фтору. Досліди з цією речовиною проводилися при температурах, що перевищували температуру плавлення багатьох металів, а бульбашки

газу в розплаві солі можна було розглядати крізь рожево-прозору стінку завареної сталі капсули. На жаль, капсули не завжди залишалися герметичними... А з них, як із наміста, було набрано вишуканий за формою агрегат вловлювача концентрованого сонячного проміння – теплоприймач-теплоакумулятор.

Не можна не згадати також ставлення до нас, молодих фахівців, з боку працівників старшого покоління. Це були і вимогливість, і опіка, і довіра, і справжній демократизм у стосунках. Пам'ятаю, як я мучився пошуком літератури (Інтернету ж не було!), що підказала б на конструктивне втілення газового рекуператора, який потрібно зробити надзвичайно компактним, вписавши в обмежений об'єм, але не порушити при цьому баланс складного термодинамічного циклу... І як раптом проблема розв'язалася доречною порадою конструктора Б-3 Олега Миколайовича Васильєва: «З'їзди у відраження на завод «Теплообмінник» у м. Горький (Нижній Новгород), там роблять унікальні речі для авіації...» Так і було зроблено! Відраження на підприємства галузі по території Союзу були реальністю. І це давало незрівнянні

можливості професійного зростання. Поїздка відібрала чотири дні, але завдання було перевиконане. Досі у науково-дослідному корпусі №6 у боксі вогняних випробувань лежить унікальна теплообмінна поверхня для компактних газових теплообмінників, привезена з горьківського заводу. У тих умовах формувалось ставлення до науково-дослідної роботи, як до процесу, що повинен давати практичний результат.

Не маю змоги в газеті перерахувати навіть основні здобутки колективу. А серед них – участь у міжнародних програмах освоєння сонячної енергії, доповіді на міжнародних наукових форумах, публікації у провідних виданнях, що відповідають тематичі досліджень... І тут знову ж не можна не згадати людину, з якою довелося працювати поруч, – Сергій Федорович Лягушин. Завдяки його високій культурі науковця та ерудиції ця робота виконувалася з успіхом як на рівні Малої академії наук, так і участі в конгресах Міжнародної астронавтичної федерації. Спробую окремими штрихами змалювати епізоди, які стосувалися безпосередньо мене. Як випускник ХАІ я пот-

рапив у колектив ентузіастів малої авіації – у клуб при Центрі науково-технічної творчості молоді, заснований сумісним рішенням комітетів комсомолу «Південмашу», ДМЗ та агрегатного заводу. Колектив Центру займався побудовою мотопланера в умовах одногодочного несерійного виробництва. Апарат був не просто спроектований і побудований, його створення пов'язувалося з утіленням кількох нових ідей щодо системи управління. Із розпадом інфраструктури виробництва виникла проблема базування нашого творчого осередку. І тут на допомогу прийшов справжній ентузіаст своєї справи Іван Миколайович Стаценко. Він поклопотав перед керівництвом про вселення нашого гурту разом з обладнанням, з верстатами і матеріалами, на площах НДІ енергетики на умовах співробітництва. Активісти клубу зобов'язалися виготовити для НДІ макети, дослідні зразки пристроїв та агрегатів, а співробітники НДІ отримували можливість використовувати металообробні верстати та обладнання. Робота по створенню літального апарата відповідала практично всім напрямкам підготовки фахівців фізико-техні-

ного факультету, і незабаром колектив клубу поповнився чотирма студентами фізтеху. Робота протягом двох років, доки існував такий синтетичний творчий колектив, найбільше запам'яталася мені. Вона не тільки підняла відповідальність творчості комсомолу «Південмашу», ДМЗ та агрегатного заводу. Колектив Центру займався побудовою мотопланера в умовах одногодочного несерійного виробництва. Апарат був не просто спроектований і побудований, його створення пов'язувалося з утіленням кількох нових ідей щодо системи управління. Із розпадом інфраструктури виробництва виникла проблема базування нашого творчого осередку. І тут на допомогу прийшов справжній ентузіаст своєї справи Іван Миколайович Стаценко. Він поклопотав перед керівництвом про вселення нашого гурту разом з обладнанням, з верстатами і матеріалами, на площах НДІ енергетики на умовах співробітництва. Активісти клубу зобов'язалися виготовити для НДІ макети, дослідні зразки пристроїв та агрегатів, а співробітники НДІ отримували можливість використовувати металообробні верстати та обладнання. Робота по створенню літального апарата відповідала практично всім напрямкам підготовки фахівців фізико-техні-

ного факультету, і незабаром колектив клубу поповнився чотирма студентами фізтеху. Робота протягом двох років, доки існував такий синтетичний творчий колектив, найбільше запам'яталася мені. Вона не тільки підняла відповідальність творчості комсомолу «Південмашу», ДМЗ та агрегатного заводу. Колектив Центру займався побудовою мотопланера в умовах одногодочного несерійного виробництва. Апарат був не просто спроектований і побудований, його створення пов'язувалося з утіленням кількох нових ідей щодо системи управління. Із розпадом інфраструктури виробництва виникла проблема базування нашого творчого осередку. І тут на допомогу прийшов справжній ентузіаст своєї справи Іван Миколайович Стаценко. Він поклопотав перед керівництвом про вселення нашого гурту разом з обладнанням, з верстатами і матеріалами, на площах НДІ енергетики на умовах співробітництва. Активісти клубу зобов'язалися виготовити для НДІ макети, дослідні зразки пристроїв та агрегатів, а співробітники НДІ отримували можливість використовувати металообробні верстати та обладнання. Робота по створенню літального апарата відповідала практично всім напрямкам підготовки фахівців фізико-техні-

Ю. ГРИНЧИШИН, завідувач лабораторії НДІ енергетики.

ШАХИ – НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА ЖИТТЯ

ІНТЕРВ'Ю ДАЄ МАЙСТЕР СПОРТУ УКРАЇНИ МАРІЦА ЦИРУЛЬНИК

Серед багатьох традицій, якими може пишатися наш університет, особливе місце займають шахи. Був час, коли збірні ДДУ/ДНУ були безперечними лідерами серед навчальних закладів України, одними із найсильніших в СРСР. Теперішні шахи ДНУ порівняно з блискучим минулим набагато скромніше. Але, як і колись, ми – лідери серед навчальних закладів регіону.

Студентка гр. ІА-13с-1 Маріца Цирульник – майстер спорту України із шахів. Інтерв'ю в неї взяв її тренер, майстер спорту України із шахів, ст. викладач кафедри історіографії, джерелознавства і архівознавства ЧЕРНОВ Є. А.

Майстер спорту України з шахів, студентка гр. ІА-13м-1 Маріца ЦИРУЛЬНИК.

– Моя згода взяти на себе невизначену для наших стосунків роль обумовлена двома основними мотивами: переконаністю, що Маріца Цирульник, незважаючи на всі шахові регалії, «не розкручена» на університетському рівні, і що ця «нерозкрученість» заважає не стільки їй, скільки іміджу шахів в університеті. «Народ повинен знати своїх героїв» – ця стара ідеологічна максима, на мою думку, у цьому випадку доцільна. Отже, Маріца, як ти почуваєшся в ролі «героя»?

– Мої надзвичайно скромні шахові результати, а тим паче студентські, не відповідають моїм уявленням про героя.

– Але багато людей, які компліментарно ставляться до шахів і разом із тим далекі від шахового світу, схильні бачити в заняттях шахами і шахістах прояв інтелектуального героїзму.

– Не бачу нічого героїчного, якщо люди займаються тим, що їм цікаво. Тому вам не вдасться «розкрити» мене як героя.

– Тебе, звичайно, ні. Але зусилля твоїх батьків-інженерів, які в нелегкі 1990-і роки зуміли трьом дітям прищепити смак до шахів, класичної музики, дати достойну освіту, розглядаю, як у деякому сенсі героїчні. Кілька слів про роль сім'ї у формуванні твоєї особистості.

– У моїй сім'ї я середня дитина (старша сестра Анна і молодший брат Марк – кандидати в майстри спорту із шахів). Лозунг міжнародної шахової федерації «Un una sumus» («Ми всі – одна сім'я») якнайкраще підходить для характеристики того середовища, у якому я росла.

– Отже, у шахи ти разом із сестрою і братом потрапила, наскільки мені відомо, з легкої руки матері, і в тебе з'явився другий дім.

– Це спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа із шахів №9, у яку я ввійшла в семирічному віці і досі продовжую бути її учнем. У цій школі почали збуватися мрії моєї матері – усі троє дітей стали шахістами високих розрядів. Анна була однією із найсильніших шахісток міста, призером багатьох змагань різного рівня і довго була для мене головним орієнтиром і спортивно-творчим подразником. На Марку дивилися як на одного із перспективних юних шахістів Дніпропетровська. Зараз брат – студент 4-го курсу факультету прикладної математики, мій товариш по команді. Але сестра і брат інтерес до шахів поєднували з не меншим інтересом до музики й інформаційних технологій відповідно. Тому поступово вони почали відходити від шахів. Мені ж, очевидно, довелося ще в дитинстві прийняти таку дозу шахової ін'єкції, що у співвідношенні історія/шахи при всій цікавості до першої, другі залишаються для мене домінуючими. Може, тому я спробувала в моїх курсових роботах поєднати «два в одному» – історію шахів.

– А тепер розкажи про свої найвизначніші результати.

– Чотири рази мені вдалося стати чемпіонкою України серед дівчат різних вікових категорій, представити Україну на чемпіонатах світу і Європи (на жаль, без особливих досягнень), бути багаторазовим призером українських командних чемпіонатів, триразовою чемпіонкою області серед жінок (у цьому році чемпіонкою області стала асистент факультету прикладної математики Тетяна Шевченко). Однак я сподіваюся, що всі ці результати є проміжними до головної мети – досягнення гросмейстерського звання.

– Ти назвала короткий перелік своїх досягнень. І все ж головний із них, як на мене, – це те, що ти – сильна шахістка, скромна, приваблива дівчина, студентка-історик, спроможна реалізуватися в цій професії. А якби перед тобою з'явився герой хлопцеві/чоловіку, який би в усьому імпонував тобі і запропонував їти разом із ним по життю, але при цьому попросив би тільки одне – щоб ти «повисила шахову зброю на цях», то...

– Якби він з'явився зараз, без лукавства відповіла б: «Тоді ти хочеш іти по життю не зі мною...» Хоча, здогадуюсь, що конкретика обставин може бути сильнішою...

ОРГАНІЗУВАЛА РАДА СТУДЕНТІВ

«ПЕТРИКІВКА ОЧИМА СУЧАСНОЇ МОЛОДІ»

– під такою назвою рада студентів університету вперше організувала обласний Інтернет-конкурс.

У конкурсі взяли участь 78 учасників, які подали більше 400 робіт. Їх розглядали у трьох номінаціях: ескізи, графіка та готові вироби. Гран-прі виборила Тетяна Щурова. Вона

отримала право представити свої роботи в Парижі.

ГУМАННА АКЦІЯ

Юлія Рудень (гр. УУ-10-4), Дмитро Пестов (гр. ТА-12с-1), Інна Дорошенко (гр. БЕ-11-1), Ірина Заїка (гр. ДК-10-1) та ін. – 70 студентів ДНУ імені Олеса Гончара у День донора здали у банк крові 22 літри крові.

А всього за період проведення акції завдя-

ки нашим студентам банк крові поповнився на 75 літрів. Тепер у маленької Ангеліни Богомолі, наприклад, який потрібно було п'ять літрів крові, з'явився шанс на одужання.

А. ПРОМЬОТОВА,
голова ради студентів університету.

МІЖФАКУЛЬТЕТСЬКИЙ КВН

У фінал КВН вийшли п'ять студентських команд університету.

На звання найкращої команди треба було підготувати вітання, тобто представити візитку своєї команди, представити по одному жарту, звісно, який написали самі, а не плагіат, поставити оригінальне запитання команді-супернику і STEM на вільну тему.

Найвеселішою і найвинахідливішою була команда факультету міжнародної економіки «Хопхейлалалей».

С. МАНДЕЛОВА,
студентка гр. БЕ-10-1.

Редакція вдячна всім, хто взяв участь у підготовці цього номера. Матеріали, які не помістилися, подамо в наступних випусках газети.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ВАКАНТНИХ ПОСАД:

доцента кафедри електронних обчислювальних машин факультету фізики, електроніки та комп'ютерних систем – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(ступінь кандидата фізико-математичних або технічних наук, досвід науково-педагогічної роботи у ВНЗ IV рівня акредитації в галузі «Інформатика та обчислювальна техніка», вільне володіння державною мовою України),

доцента кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(ступінь кандидата філологічних наук, досвід науково-педагогічної роботи у ВНЗ III-IV рівнів акредитації не менше 5 років, вільне володіння державною мовою України),

завідувача кафедри всесвітньої історії історичного факультету – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(ступінь доктора історичних наук, вчене звання професора (доцента), стаж роботи у ВНЗ III-IV рівнів акредитації не менше 10 років, вільне володіння державною мовою України),

професора кафедри історії України історичного факультету – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(науковий ступінь доктора історичних наук, досвід науково-педагогічної роботи у ВНЗ III-IV рівнів

акредитації не менше 10 років, вільне володіння державною мовою України),

професора кафедри політології факультету суспільних наук і міжнародних відносин – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(науковий ступінь доктора політичних наук, вчене звання доцента (професора), стаж науково-педагогічної роботи у ВНЗ III-IV рівнів акредитації не менше 5 років, авторство підручника з грифом МОН України, вільне володіння державною мовою України),

доцента кафедри образотворчого мистецтва і дизайну факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(науковий ступінь кандидата педагогічних наук, досвід науково-педагогічної роботи у ВНЗ IV рівня акредитації не менше 10 років, вільне володіння державною мовою України),

доцента кафедри автоматизованих систем обробки інформації факультету фізики, електроніки та комп'ютерних систем – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(ступінь кандидата технічних наук, досвід викладацької роботи не менше 10 років, вільне володіння державною мовою України),

старшого викладача кафедри автоматизованих систем обробки ін-

формації факультету фізики, електроніки та комп'ютерних систем – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(випускники аспірантури, які мають досвід науково-педагогічної роботи у ВНЗ III-IV рівнів акредитації не менше 3 років, наукові публікації за фахом, вільне володіння державною мовою України),

доцента кафедри політології факультету суспільних наук і міжнародних відносин – 1 штатна одиниця (0,5 ставки)

(науковий ступінь кандидата політичних наук, стаж науково-педагогічної роботи у ВНЗ III-IV рівнів акредитації не менше 5 років, вільне володіння державною мовою України),

доцента кафедри економіки та управління підприємством економічного факультету – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(науковий ступінь кандидата економічних наук, досвід науково-педагогічної роботи у ВНЗ III-IV рівнів акредитації не менше одного року, вільне володіння державною мовою України та англійською мовою),

доцента кафедри диференціальних рівнянь механіко-математичного факультету – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук за спеціальністю 01.05.01 – теоретичні основи інформатики та кібернети-

ки, досвід науково-педагогічної роботи у ВНЗ III-IV рівнів акредитації не менше 3-х років, вільне володіння державною мовою України),

доцента кафедри менеджменту та туризму факультету міжнародної економіки – 1 штатна одиниця (0,25 ставки)

(наявність наукового ступеня кандидата наук, стаж науково-педагогічної роботи у ВНЗ IV рівня акредитації не менше 1 року з досвідом викладання економічних дисциплін, практичною діяльністю у сфері туризму та управління, вільне володіння державною мовою України),

молодшого наукового співробітника НДП квантової хромоплазми кафедри теоретичної фізики факультету фізики, електроніки та комп'ютерних систем (д/б теми 1-275-13) – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(вища освіта, досвід роботи за фахом не менше 3 років, наукові праці в галузі теоретичної фізики, вільне володіння державною мовою України),

доцента кафедри історії України історичного факультету – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(науковий ступінь кандидата історичних наук, досвід наукової роботи у ВНЗ III-IV рівнів акредитації

не менше 10 років, вільне володіння державною мовою України),

викладача кафедри германської філології факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства – 1 штатна одиниця (0,5 ставки)

(вища освіта за спеціальністю «Німецька мова та література», досвід науково-педагогічної роботи у ВНЗ III-IV рівнів акредитації не менше 5 років, вільне володіння державною мовою України) (документи на конкурс приймаються протягом 1 тижня з дня опублікування оголошення в засобах масової інформації).

На конкурс приймаються документи: заява, особовий листок з обліку кадрів, фото 3х4, автобіографія, копія документів про вищу освіту (з пред'явленням оригіналу документа), копія диплома кандидата (доктора) наук, якщо є вимогою (з пред'явленням оригіналу документа), копія атестата старшого наукового співробітника, доцента (професора), якщо є вимогою (з пред'явленням оригіналу документа), список наукових робіт та винаходів (завіренних за останнім місцем роботи).

Наша адреса: 49010, м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 72, навч. корпус №1, кімн. 217, тел.: (056) 374-98-27.

Передплатуйте газету «ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»!

ПЕРЕДПЛАТУ МОЖНА ОФОРМИТИ В БУДЬ-ЯКОМУ ВІДДІЛЕННІ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ ОБЛАСТІ

«ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ» – щомісячна (крім серпня) газета Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара.

Редактор Т. А. СОБКА

Засновник і видавець – Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара.

Адреса ДНУ ім. О. Гончара: 49010, м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 72. Газета виходить українською мовою. Обсяг – 1 друкований аркуш. Друк офсетний. Ціна договірна.

Редакція приймає в газету матеріали, надруковані на комп'ютері 14 кеглем обсягом не більше сторінки-півтори А4, відредаговані, вичитані й підписані автором власноруч.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій. За точність наведених у статті фактів відповідає автор. Листи, рукописи, ілюстрації не рецензуються і не повертаються.

Листування з читачами ведеться тільки на сторінках газети. Редакція зберігає за собою право літературного редагування і скорочення прийнятих для опублікування текстів.

Редакція газети не уточнює дату виходу наступного номера газети. Претензії до публікації приймаються протягом місяця.

При передруках посилання на газету «Дніпропетровський університет» обов'язкове.

Газета набрана і зверстана в редакції газети «Дніпропетровський університет». Адреса редакції: м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 72, кім. 204. Тел. 374-98-21.

Поштова скринька – біля редакції. Газета розміщена на сайті ДНУ ім. О. Гончара за адресою: www.dnu.dp.ua

Зам. 935. Тираж 2300. ДП № 1631-366ПР від 7 грудня 2009 року. Газета віддрукована у друкарні ТОВ «Книга», м. Дніпропетровськ, вул. Автотранспортна, 23. Індекс 40448.